

DRAUGAS

2ND CLASS
JUNE 24 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BIRŽELIS - JUNE 24, 1993

Nr. 120

Žinios iš Lietuvos - Elta

Socialdemokratai kritikuoja Lietuvos užsienio politiką

Vilnius, birželio 23 d. (Elta) - Neigiamą Seimo Socialdemokratų frakcijos požiūrį į Lietuvos užsienio politiką, kurią vykdo prezidentas ir vyriausybė, birželio 22 d. spaudos konferencijoje išdėstė Seimo narys Vytautas Plečkaitis.

Lietuva, sakė V. Plečkaitis, vis labiau nutolsta nuo Latvijos ir Estijos. Pastarosios daugiau orientuojasi į Vakarų, o Lietuvos užsienio politiką žvilgsniai nukreipti į Rytus. Blogiausia, socialdemokratų nuomone, kad santykių su Rusija gerėjimas vyksta kaimyninių Baltijos valstybių sąskaita. Pavyzdžiui, prekybos apimtys su Latvija ir Estija Lietuvos užsienio prekybos balanse tesudaro 4%-5%. Baltijos valstybių vadų ir parlamentarų susitikimuose priimti sprendimai yra deklaratyvaus pobūdžio, jie praktiškai neįgyvendinami.

Lietuvos politikai, priekaištauodami V. Plečkaitis, nesugeba pažvelgti į Baltarusiją kaip į savarankišką valstybę. Paradoksu, kad iki šiol nepasikeista ambasadoriais, nesutvarkytos sienos. Šalių vadų susitikimuose svarstomi toli gražu ne svarbiausi klausimai.

Dideliu užsienio politikų neįvalgumu socialdemokratai laiko dominuojančių politinių jėgų nenorą ar nesugebėjimą normalizuoti santykius su Lenkija. Prelegentas teigė, kad einama sovietų išbandytu keliu: stengiamasi sudaryti kuo daugiau tarpinyninių susitarimų, tuo tarpu svarbiausia politinė sutartis geros kaimynystės - vilkinama.

Be reikalo, socialdemokratų nuomone, sutarties projekte siūloma užfiksuoti 1920 m. įvykių - lenkų generolo Želigovskio agresiją, kuomet buvo užgrobtas Vilniaus kraštas. Abi šalys pripažįsta dabartinės sienos ir šalių teritorijų vientisumą, o teisinės bei turinės problemos, sakė V. Plečkaitis, gali būti sureguliuoti kitais susitarimais.

Pagaliam, socialdemokratų nuomone, didelė klaida yra mankštos demesys išeivijai, ypač tautiečiams, gyvenantiems Lenkijoje, Baltarusijoje bei Karaliaučiaus srityje.

Užsienio politikai vadovaujantys žinybos mažiausiai kaltos dėl menko užsienio kapitalo išiliejimo į Lietuvos ekonomiką. Tai - vidaus problema, pirmiausia, nenormali padėtis teisėtvarkos ir teisės saugos srityje.

Lietuvą valdo ne prezidentas ir vyriausybė, pabrėžė V. Plečkaitis, o tam tikros struktūros, kurios sukaupė milžinišką kapitalą. Jos stengiasi blokuoti užsienio investicijas, bijodamos konkurencijos.

Atšauktas seniausias Lietuvos diplomatas

Prezidentas Algirdas Brazauskas atšaukė Vincą Balicką iš ambasadoriaus pareigų Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos karalystėje. Prasmą atsisakė prezidentui buvo pateikęs pats diplomatas. Ambasadoriui Vincui Balic-

kui - 89 metai, jis yra seniausias Lietuvos diplomatas. Jis paskyrė 55-erius metus diplomatinei tarnybai. 1938 metais, baigęs diplomatinę studijas Vienoje, Vincas Balickas buvo paskirtas pasiuntinybės Londone patarėju. Ilgus sovietų okupacijos metus jis buvo vienintelis nepriklausomos Lietuvos diplomatas Didžiojoje Britanijoje. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, Vincas Balickas buvo paskirtas ambasadoriumi. Už ilgą ir sąžiningą darbą Lietuvos valstybei birželio pradžioje Algirdas Brazauskas jam įteikė aukščiausią valstybinį apdovanojimą - Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordina.

Realiausiu pretendentu į ambasadoriaus postą laikomas jau metus ambasadoje Londone patarėju dirbantis filosofas Antanas Nesavas.

Prezidentas susitiko su buvusiais politiniais kaliniais

Birželio 22 d. prezidentas Algirdas Brazauskas susitiko su grupe buvusių politinių kalinų - Aleksandru Bendinsku, Liudu Dambrausku, Juozu Valma, Mindaugu Blozneliu, Viktoru Petkum, Stasiu Stunguriu ir Albertu Žilinsku. Pirmieji keturi dalyvavo 1941 metų birželio sukilime prieš sovietų okupantus, o visi buvo aktyvūs pokario rezistencijos dalyviai. Kiekvienas jų praleido sovietų kalėjimuose po kelio dešimt metų.

Pokalbyje buvo prisimintos Birželio sukilimo dienos, kalbėta apie jų reikšmę. Sekminas gausulimas, pabrėžta pokalbyje, išskleidė mitą, kad Lietuva savarankiškai įstojo į Sovietų Sąjungą. Sukilėliai padėjo išsaugoti svarbius pramonės ir komunikacijų objektus, kuriuos besitraukianti sovietų kariuomenė buvo pasirėngusi sunaikinti. Jų padėjimai ir laisvė išėjo šimtai politinių kalinų ir taip pat įsijungė į sukilėlių gretas. Buvo sukurta krašto administracija, su kuria turėjo skaitytis ir vokiečiai. Sukilimas, kalbėjo susitikimo dalyviai, negincijamai išreiškė tautos valią būti laisva.

Susitikimo dalyviai supažindino prezidentą su kai kuriais jų patikslintais statistikos duomenimis apie sukilimą. Lietuvos aktyvistų frontas tada subūrė 35,000 gerai organizuotų ir 90,000 mažiau organizuotų sukilėlių, į sukilimą įsijungė apie 6,000 Lietuvos kareivių. Iš viso sukilime dalyvavo 131,000 žmonių, maždaug 5% Lietuvos gyventojų. Deja, 4,083 sukilėliai žuvo, apie 8,000 sužeista, 1,500 sušaudė besitraukiantys sovietų kariuomenės ir NKVD daliniai.

Su litų ypatumais „Lito“ klubo žurnalistas supažindino Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Romualdas Visokavičius. Visų nominalių litų banknotai yra vienodo dydžio. Jie išspausdinti ant šviesaus popieriaus.

Litų požymiai ir deklaravimas

Su litų ypatumais „Lito“ klubo žurnalistas supažindino Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Romualdas Visokavičius.

Visų nominalių litų banknotai yra vienodo dydžio. Jie išspausdinti ant šviesaus popieriaus.

JAV erdvėlaivio „Endeavour“ igula, jau antrą dieną vykdanči tyrimus erdvėje, antradienį telefonavo prezidentui Bill Clinton. Jis jiems dėkojo, kad savo darbu stiprina jo poziciją, stengiantis įtikinti Kongreso narius ir toliau skirti lėšas projektuojamai erdvių stotiai. Daug kas sako, jog šis projektas nereikalingas, norint mažinti valstybinį biudžetą.

Japonija: Rusija nepasiruošusi privatizavimui

Tokio, birželio 22 d. (NYT) - Japonijos užsienio ministras Kabun Muto antradienį pareiškė, kad prezidento Clinton administracijos pasiūlymas sukurti 4 milijonų dol. fondą padėti Rusijos valstybines įmones privatizuoti yra „nesamone“ ir priminė, jog jau buvo sutarta tą fondą sumažinti iki 500 mil. dolerių.

Clinton administracija tą pasiūlymą padarė balandžio mėnesį, kai Didžiojo Septyneto šalių vadai buvo susitikę Tokijo specialiai sesijai apsvaistyti pagalbą Rusijai. Tuo metu buvo nutarta suteikti Rusijai 28 milijonų dolerių pagalbą, kuriai būtų paremiamas Rusijos perėjimas į laisvos rinkos ekonomiką, bet ji tą sumą neįėjo 4 bil. dol. pasiūlymas.

Banknotai pažymėti numeriais iš dviejų raidžių ir septynių skaitmenų, juose išpausti spalvoti siūleliai. Beje, kai kuriuose banknotuose vietoje raidžių yra žvaigždutės. Visų banknotų ornamentai turi tam tikrų paslapčių, kad galima būtų apsaugoti nuo padirbių. Tik 100 litų banknotai išspausdinti giliauspaude: liečiant pirštais gerai jaučiami paviršiaus nelygumai. 50, 20 ir 10 litų banknotai turi baltus rėmelius. Jų kairėje pusėje per padidinamąjį stiklą galima perskaityti „Lietuvos bankas“.

Kiekvienas Lietuvos gyventojas, nedeklaruodamas pajamų, galės pasikeisti po 50,000 talonų. Keičiant didesnę sumą, reikės nurodyti savo pavardę, pateikti asmenybę liudijantį dokumentą, pasakė Finansų ministras Eduardas Vilkelis. Talonus ir litus galima keisti dabarvietėse ar banko įstaigose. Sudaryti žmonių, keitusių daugiau negu 50,000 talonų, sąrašą bus perduodami mokesčių inspekcijoms. Jos turės teisę paprašyti pajamų deklaracijos. Ministras mano, kad keičiančių didesnę negu 50,000 sumas bus ne daugiau kaip dešimtadalys gyventojų. Jis sutiko, jog šis vienkartinis deklaravimas „neduos didelio efektyvumo“ ir nepadės nustatyti nelegaliai gautų pajamų.

Naujos paskolos atominėms elektrinėms gerinti

Liuksemburgas, birželio 7 d. (Reuters) - Europos Bendrijos finansų ministrai patvirtino 1 milijono ecu (EB piniginis vienetas, ištariamas eku) sumą, kurią gali skolinti Euratom istaiga padėti Rytų bei Centrinės Europos ir buvusios Sovietų Sąjungos kraštams modernizuoti savo atominės jėgaines. Su šia paskola, pasakė EB ekonominių reikalų komisnierių Hennig Christophersen, Rytų bei Centrinės Europos ir Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalis galės modernizuoti ir pakelti saugumą savo pasenusių atominų elektrinių. Jis pasakė, jog vieną paskolos prašymą jau gavo iš Slovakijos, bet tuo tarpu finansų ministrų nutarimą dar turi patvirtinti Europos parlamentas.

Euratom istaigos veikimo laukas buvo praplėstas ir į Europos Bendrijai nepriklausančias šalis, nes ji nebuvo pasiekusi jai pasiektos skolinimo sumos maksimumo, kuris buvo nustatytas 1990 metais. Iki 1991 m. pabaigos Euratomas tebuvo išskolinęs tik 2.87 milijonus ecu.

Pagal naująjį nutarimą Euratomas dabar jau gali skolinti pinigų ir Lietuvai, Bulgarijai, Vengrijai, Rumunijai, Slovėnijai, Čekų respublikai, Slovakijai, Rusijai, Armenijai ir Ukrainai.

Laisvos Europos Radijas ir jo filialas Laisvės Radijas nuo 1950 dešimtmečio pradžios iš Miuncheno transliavo į Sovietų Sąjungą ir jos bloko šalis. Transliacijų tikslas buvo tose šalyse atstoti laisvą spaudą, kurią sovietinė sistema uždraudė. Transliacijų sustabdymas pateisinamas tuo, kad dabar jau laisva spauda tuose kraštuose nebeldraudžiama.

JAV tarptautinių radijo transliacijų pareigūnai Washingtone ir Miunchene pranešė, kad Laisvos Europos Radijo transliacijos į Pabaltijo šalis, Lenkiją, Vengriją, Čekų Respubliką ir Slovakiją bus nutrauktos. Transliacijos į Rumuniją ir Bulgariją tęsis. Taip pat bus nutrauktos ir kai kurios Amerikos Balso transliacijos iš Washingtono. Šių pakeitimų pasekmė apie 600 Laisvos Europos Radijo ir 600 Amerikos Balso tarnautojų neteks tarnybu.

Ar Lietuvoje „skalbs“ nešvarius pinigus?

Vilnius, birželio 19 d. - Į Lietuvą iš Europos šalių atvyko Europos Tarybos, tarptautinės policijos Interpol „Didžiojo septyneto“ šalių finansinių operatyvinių grupių, Didžiosios Britanijos ir Suomijos specialistai konsultuoti ir tartis dėl tarptautinių mastu vykdomų nusikaltimų su neteisėtai įsigytais pinigais. Kaip kovoti prieš neteisėtai įsigytų pinigų legalizavimą bei pinigų padirbinėjimą su jais tarsi Lietuvos policijos, bankų, Finansų ministerijos ir Prokuratūros pareigūnai.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, tarptautinės delegacijos vadovo H.G. Nilsson nuomone, Lietuvoje nešvarių pinigų nėra daug, tačiau privatizavimo procese be

abejonės bus bandoma juos „skalbti“.

H.G. Nilsson sakė, jog delegacijoje atstovaujamos grupės gavo pranešimą, kad kai kurios fiktyvios užsienio firmos ketino už procentus padėti Lietuvos bankuose pinigus; taip pat kai kuriems Lietuvos piliečiams buvo siūloma už tam tikrą mokestį tapti užsienio šalių garbės konsalais. Ekspertų nuomone, tai gali būti tarptautinės narkomafijos bandymai įsivieinti Lietuvoje.

Interpol policijos generalinio sekretoriato atstovas F. Malawasi atvežė Lietuvos Interpol skyriui įvairių rekomendacijų ir dokumentų, kaip kovoti su pinigų padirbinėjimo.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

EB siūlo narystę šešioms buvusio sovietinio bloko šalims

Kopenhaga, birželio 22 d. - Stengdamasi atremti priekaištus, kad ji mažai padedanti besivystančioms Rytų Europos demokratijoms, Europos Bendrija antradienį formaliai pakvietė šešias buvusio sovietinio bloko šalis įsijungti į EB, kai jų šalių ekonominės bei politinės sąlygos tai leis.

Dabar dar nėra numatytos jų priėmimo datos, bet nemanoma, kad šeši pakviestieji kraštai - Lenkija, Vengrija, Čekų Respublika, Slovakija, Rumunija ir Bulgarija - bus pasiruošę įstoti anksčiau, kaip 2000-ieji metai.

Besibaigiant Kopenhagoje vykusiame Europos Bendrijos šalių vadų konferencijai, dvylikos EB šalių vadovai ne tik užtikrino šias Rytų Europos šalis, kad jos nėra užmirštos, bet tuo kvietimu taip pat pripažino, kad ir pati EB turės keistis, didėjant jos narių skaičiui.

Jau dabar vyksta derybos dėl Austrijos, Švedijos, Suomijos ir Norvegijos priėmimo, kurio laukama 1995 m. sausio 1 dieną. Ir jei po kelių metų bus priimta dar šešios valstybės, tuomet jau išnys visos šalys, kurių šalių viltys, kad Europos Bendrija kada nors taptų centralizuota viena valstybe.

Tam visuomet priešinosi Didžioji Britanija, kuri iš viso nenori patikėti savo suverenumo bet kokiai federalinei valstybei. Britanija jau seniai tikino prapištą EB narystę, kaip priemonę pristabdytiėjimus į EB šalių ekonominę bei politinį susijungimą. Tad Britanijos ministras pirmininkas John Major su džiaugsmu pasitiko Rytų Europos šalių pakvietimą narystėn.

Praktiškai, tačiau, EB sąlygos narystei yra labai griežtos: šalys turi ne tik rodyti stabilios demokratijos ženklų, pagarbą žmogaus teisėms ir mažumų teisėms bei gerai veikiančią eko-

nomiją, bet šalies ekonomija turi būti tiek stipri, kad atlaikytų Vakarų šalių konkurenciją.

Prancūzijos prezidentas François Mitterand baiminasi, kad EB praplėtimas jį susilpnins. Tad jis perspėjo, kad narystė bendrijoje gresia ir didelėmis rizikomis Rytų Europos šalims, nes Vakarų šalių gaminiai gali nustelbti jų gaminius.

Tai tačiau negąsdina šių šalių, nes tai jau vyksta kelis metus jų šalyse, tik jos negali laisvai prieiti prie Europos rinkos: jos neturi galimybės naudotis narystės lengvatomis, kaip laisvas, nemuituojamas jų gaminių priėjimas į Europos rinką. Pernai Europos Bendrija į šias šešias Rytų Europos šalis eksportavo 3.2 milijonų dolerių vertės prekių daugiau, negu iš ten priėmė. O EB iš viso neįsileido Čekijos pieno, Lenkijos žemės ūkio gaminių ir Vengrijos audinių.

Pagal antradienį su jomis sudarytą sutartį, EB davė naujų prekybos lengvatų šioms šalims, pavyzdžiui, pagreitino tvarkaraštį, pagal kurį sumažinamos pagrindinių importų iš tų šalių kvotos ir tarifai. Stiprinant ryšius tarp EB ir šių šalių, EB pasiūlė ir reguliarius susitikimus tarp jų ministrų ar vadų. Svarbiausiai pabrėžta, kad sutartimi dabar jau formaliai nubrėžtas EB narystės tikslas.

EB taip pat planuoja baigti derybas su Rusija dėl partnerystės ryšių Europos Bendrijoje.

Baltijos šalių vadai nori ryšių su EB

Jurmala, Latvija, birželio 3 d. - Baltijos Valstybių Tarybos posėdžio metu Jurmaloje trijų Pabaltijo šalių vadai padarė pasiūlymą Europos Bendrijai, kad ji pradėtų pasitarimus su Lietuva, Latvija ir Estija dėl vadinamų Europos sutarčių prieš 1993 metų pabaigą.

Po jų susitikimo išleistoje deklaracijoje Baltijos šalių vadai ragino, kad derybų su Baltijos šalimis klausimas būtų įtrauktas į Europos Bendrijos viršūnių konferenciją, birželio 21-22 dienomis vykusią Kopenhagoje.

Deklaracijoje rašoma, kad Edinburg vykusioje EB viršūnių konferencijoje priimti pasiūlymai praplėsti Europos Bendriją „sudarytų pagrindą tolesnei Baltijos valstybių integracijai į Europą“.

Jurmaloje susitikę Estijos prezidentas Lennart Meri, Latvijos Aukščiausiosios Tarybos pirm. Anatolij Gorbunovs ir Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas deklaracijoje patvirtino savo šalių ryžtą integruotis į Europos ekonominę, politinę ir saugumo sistemą. Visi trys vadai patvirtino, kad nuo jų atsisakymo nuo Sovietų Sąjungos; jų šalys jau yra pasiekusios demokratijos bei laisvos rinkos atkūrimo tašką, iš kurio nebėra sugrįžimo atgal.

KALENDORIUS

Birželio 24 d.: Šv. Jono Krikštytojo gimimas, Simplicijus, Budytė, Eimilė.

Birželio 25 d.: Vilhelmas, Vilimas, Febronija, Baniutė, Mantminas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

IŠVYKSTA
APSIGYVENIMUI
LIETUVOJE

Lietuvos savanorio kūrėjo Vinco Tamošiūno išleistuvės įvyks sekmadienį, birželio 27 d., 12:30 val. po pietų. Šv. Antano parapijos patalpose. Vincas Tamošiūnas liepos mėnesį išvyks į Lietuvą nuolatiniam apsigyvenimui pas savo šeimos narius.

JONINĖS „PILĖNUOSE“

„Švyturio“ jūrų šaulių kuopa rengia Joninių gegužinę sekmadienį, liepos 4 dieną, „Pilėnu“ stovykloje netoli Manchester, Michigan. Stovyklos vartai bus atidaryti anksti rytą. Bus kepami Manchesterio miestelio viščiukai. Vyks laimės žaidimai, gros muzika, bus Joninių laužas. Visus maloniai kviečia ir laukia „Švyturio“ jūros šaulių valdyba ir gegužinės rengėjai.

PALAIDOTAS
A.A. VALENTINAS
KAVALIUKAS

Birželio 18 dieną St. Petersburg, Floridoje, mirė a.a. Valentinas Kavalukas, 79 m. amžiaus. Buvo gimes Salako mieste, Lietuvoje. Priklausė Dariaus ir Girėno klubui ir „Švyturio“ jūros šaulių kuopai. Po gedulingų šv. Mišių šv. Antano bažnyčioje birželio 21 dieną buvo palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Atsisveikinimą ir laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė. Velionis giliam nuliūdime paliko ilgametę draugę Kazimierą Stanką, sūnėnus Kęstutį ir Rimą bei kitus gimines Lietuvoje.

LIETUVOS MINISTRAS
PIRMININKAS IR
OPOZICIJOS ATSTOVAI
DETROITE

Birželio 17 dieną į Detroitą atskrido Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, jo patarėjas Gytis Kaminškas ir apsaugos palydovas Laimutis Kaselis. Su MP atskrido ir Lietuvos seimo nariai: Romualdas Ozolas — centro judėjimo pirmininkas ir Aloyzas Sakalas, Lietuvos Socialdemokratų partijos pirmininkas.

Svečius iš Lietuvos Detroito aerouoste pasitiko JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas Gečys, Algis Rugienius, Juozas Oren-

tas ir Algis Zaprackas. Ministrui pirmininkui buvo paskirta JAV apsauga, kuri jį lydės ir į Washingtoną. Lietuvos delegacija buvo nuvežta į Southfield Holiday Inn viešbutį, kurioje buvo apsisistoję ir JAV Politinės konferencijos dalyviai. (Užsiregistravo arti 200 dalyvių iš įvairių JAV vietovių). Dalyvavo ir LB Kanados krašto valdybos pirmininkas, „Amerikos Balso“, Europos „Laisvės“ radijas, „Margutis“, „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlė, „Amerikos Balso“ radijo klubas, „Ryto Ekspresas“, „Amerikos Lietuvių radijas“, „Darbininkas“, „Draugas“, „American Baltic Newspaper“ ir kiti korespondentai. LB Michigano apygardos pirmininkės Liudos ir Algio Rugienių rezidencijoje įvyko „barbecue“ vakariene su politinės konferencijos komiteto nariais. Seimo ir Tėvynės sąjungos atstovas Saulius Šaltenis atvyko keletą dienų anksčiau ir prie delegacijos prisijungė tik penktadienį, susipažinimo vakare.

Penktadienį Lietuvos delegacija dalyvavo Detroito Vaizbos buto (Lithuanian Chamber of Commerce) suruoštuose pusryčiuose. Dalyvavo 25 asmenys. Ministrą pirmininką pristatė šios organizacijos pirmininkas ir „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės vedėjas Algis Zaprackas. Po ministro pirmininko trumpos išanginės kalbos, pasakytos anglų kalba, svečias atsakė į dalyvių iškeltus klausimus. Ministrui pirmininkui išvykus į JAV LB Tarybos atstovų posėdį, seimo nariai Aloyzas Sakalas ir Romualdas Ozolas (po savo trumpų kalbų) atsakinėjo į dalyvių klausimus.

Po pusryčių svečiai iš Lietuvos, lydimi Audronės Tamulionytės, Algio Zapracko, Algimanto Gečio ir Reginos Narušienės, išvyko į Pontiac, Michigan, esančias General Motors sunkvežimių surinkimo įmones. Svečius sutiko ir specialia mašina po dirbtuves vežiojo įmonės vedėjas ir GM užsienio reikalams viceprezidentas Louis A. Sande bei GM Tarptautinio planavimo direktorius Tony Hain (estų kilmės, kuris rūpinasi, kad GM investuotų ir į Baltijos kraštus).

Apžiūrėję įmonę ir pasidalinę išpuoliais su šeiminkais, svečiai nuvyko į Southgate, Michigan, kur jų laukė dr. Juozas Kazickas ir jo bei vietinio prekybininko, gimio Rytų Vokietijoje, Heinz Prechter, ASC korporacijos pirmininkas. Pietums buvo pakvietę pagrindinių įmonių vadovai ir verslininkai. Michigano gubernatoriaus John

Laimingi vaikučiai po Pirmos Komunijos iškilnių Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bažnyčioje, Detroito. Iš k. pirmoje eil. — tikiybės mokytoja A. Milmantiene, Laura Sirgedaitė, Rūta Sventickaitė, Lina Bulytė ir tikiybės mokytoja R. Gaskienė. Antroje eil. — Gytis Mikulionis, Audrius Moss, Tomas Kazukauskas ir klebonas kun. V. Kriščiunevičius.

Nuotr. L. Mikulionio

Engler sveikinimą paskaitė jo atstovas, Michigano pasikeitimo ir vystimosi tarybos vykdomasis direktorius John Field Reichardt. Dr. Juozas Kazickas supažindino dalyvius su Lietuvos ministru pirmininku Adolfu Šleževičium ir su juo atvykusiais opozicijos atstovais Aloyzu Sakalu ir Romualdu Ozolu. Kalbėjo ir MP A. Šleževičius.

Po pietų visi dalyviai (arti 40 asmenų) nuvyko apžiūrėti ASC įstaiga. Čia projektuojami nauji automobilių pakeitimai. ASC įstaiga turi 30 skyrių pasaulyje, daugiausiai jų yra Rytų Vokietijoje.

Atsisveikinus su ASC šeiminku Heinz Prechter, delegacija nuvyko į automobilių unijos būstinę Solidarity House, kur vienas iš automobilių unijos steigėjų, dabar Wayne State universiteto profesorius Ivin Bluestone, supažindino svečius su unijos tikslais. Buvo paaiškinta, kaip vyksta unijos ir įmonių savininkų vedamos derybos (Collective bargaining), kaip, kas ir kada turi teisę streikuoti. Koks yra valstybės vaidmuo konflikto metu ir kaip galima per valstybės paskirtą atstovą vesti derybas, vedančias į bendrą sutarimą. Tiek valdžia, tiek ir jos opozicija parodė daug susidomėjimo šiame pasikalbėjime. Unija pažadėjo pateikti Lietuvos vyriausybei raštišką informaciją apie kontraktų ir derybų eigą.

Vakariene vyko Grosse Pointe Memorial pastate. Vakariene suorganizavo HR Strategies, kuris yra įkūręs Vilniuje įstaiga, patarnaujanti centrinei Europai. Ši įstaiga pataria klientams kaip sąžiningai ir efektingai steigti veiklą įmonėse. Vakarienej dalyvavo konsulai ir Lietuvos Ambasadorius JAV Se Stasys Lozoraitis ir ponis Daniela Lozoraitienė. Grosse Pointe Farms miestas, minėdamas savo įsikūrimo 100 metų

sukaktį, Lietuvos MP A. Šleževičiui įteikė atitinkamą žymenį jo lankymosi proga.

Be jau minėtų delegacijos narių, vakarienej dalyvavo ir šie lietuviai: Raimundas ir Helen Petrauskai, Saulius Anušis, Jurgis Šepetys, Valdas Adamkus, dr. Juozas Kazickas, Regina Narušienė, Algimantas Gečys, Algis Zaprackas, Yolanda Zaprackienė ir Algis Rugienius.

Audronė Tamulionytė pristatė ministrą pirmininką, kuris savo kalboje kvietė dalyvius pagalvoti apie investavimą Lietuvoje ir statyti pavyzdžių HR Strategijas, turintį savo skyrių Vilniuje.

Po vakarienos delegacija grįžo į viešbutį, kuriame vyko susipažinimo vakaras su politinės konferencijos dalyviais. Po trumpos atidarymo kalbos ministras pirmininkas dar spėjo posėdžiui su LB nariais ir kitais asmenimis.

Šeštadienį ir sekmadienį vyko Politinė konferencija.

Šeštadienio vakarą iš Čikagos atvykę verslininkai turėjo progos susitikti su premjeru ir išdėstyti jam savo pažiūras. Po šios konferencijos vyko spaudos konferencija, kurioje dalyvavo ir Saulius Šaltenis, Romualdas Ozolas ir Aloyzas Sakalas.

Sekmadienį, birželio 20 d., 8:40 val. vakare ministrą pirmininką ir aerouosta išlydėjo Aloyzas Sakalas, Romualdas Ozolas, Algis Rugienius ir Algis Zaprackas. Ministras pirmininkas skrido į Washingtoną, kur birželio 21 dieną susitiko su National Security Council atstovu Anthony Lake, o birželio 23 dieną su Užsienio Reikalų sekretorium. Birželio 24 d. Ministras pirmininkas skrenda atgal į Lietuvą. R. Ozolas ir A. Sakalas į Lietuvą sugrįžo birželio 23 d. Š. Šaltenis po konferencijos išvyko į Čikagą.

Im

WORCESTER, MA

A.A.
VERONIKA LIUTKIENĖ

Veronika Liutkienė, 102 metų amžiaus, mirė gegužės 30 d. Providence centre. Birželio 2 d. iš Šv. Kazimiero bažnyčios, po gedulingų šv. Mišių, aukotų parapijos klebono kun. V. Parulio, MIC, buvo nulydėta ir palaidota šv. Jono kapinėse.

Velionė gimė Lietuvoje. Jauna, kartu su tėvais, atvyko į JAV-es. Apsigyveno Worcester, Massachusetts. Čia iki mirties išgyveno 85 metus.

1962 m. mirė jos vyras Juozas Liutkus. Visą gyvenimą Veronika priklausė Šv. Kazimiero parapijai. Daugelį metų buvo labai aktyvi lietuviškose organizacijose; ypač visą širdį ir sielą įdėjo į ALRK Moterų sąjungą, kurios steigimo mintį 1914 m. sutiko su dideliu entuziazmu ir stėjo į pirmųjų steigėjų eiles. Nuo pat pirmų

įstojimo dienų skelbė Moterų sąjungos tikslą raštu ir žodžiu, važinėdama po aplinkines parapijas. Jos kruopštaus darbo pastangomis įsirašė ne tik daug narių, bet ji prisidėjo ir prie naujų kuopų įsteigimo.

Kuopoje dirbo įvairiose pareigose valdyboje ir komisijoje. Iš eilės buvo penktoji Centro vicepirmininkė ir šeštoji Centro pirmininkė.

Ketverius metus buvo Massachusetts, Maine ir New Hampshire valstijų direktorės pareigose. Dalyvavo seimuose, į kurių rengimą įdėdavo daug darbo ir gražiai juose pasitiekdavo. Dvejus metus buvo Centro finansų komisijos pirmininkė. Moterų sąjunga, įvertindama šios darbščios bitelės darbą, 1947 m. per seimą pakėlė Veroną Liutkienę į Garbės nars.

Mirė sulaukusi brandaus amžiaus. Liūdime, kad Moterų sąjungos pirmosios pionierės jau baigia iškelti iš šio pasaulio, bet džiaugiamės, kad motinėle V. Liutkienės pavyzdžio įkvėpta dukrelė Matilda Paulukonienė ALRK Moterų sąjungai priklausė nuo jaunosios dienų. Dukters rūpestingose globose mamytė užbaigė gyvenimą šiame pasaulyje.

Nuliūdime pasilikę duktę Matildą Paulukonienę su šeima, du vaikaičiai ir kiti giminės. Miela sese Veronika, tebūnie Aukščiausias Tau gailestingas ir dangaus vartai plačiai atverti.

MELDĖMĖS UŽ MOTINAS

Nuo ALRK Moterų sąjungos įsteigimo palaikome gražiausias tradicijas, kurių viena — Motinos diena. Šią dieną organizuotai su vėliava dalyvaujame šv. Mišiose, po kurių salėje po bažnyčia būdavo minėjimas, kurį ruošdavo Worcesterio apylinkės Lietuvių Bendruomenė. Prasidėjus remonto darbams, minėjimas laikinai nutrauktas, bet šv. Mišiose dalyvaujame, o jos kasmet būna mūsų kuopos užrašytos už gyvas ir mirusias motinas.

J. M.

„ŠAULIŲ TAURAS“
PRIVACIOSE RANKOSE

Privatizuota didžiausia Šiaurios valstybinė gamykla „Šiaulių Tauras“. Ši įmonė gamina televizorius ir kilnojamą televizijos stotį. 64 procentai akcijų yra privačiose rankose.

GEROS KOKYBĖS
STIKLAS

Panevėžio stiklo fabrike yra gaminami stiklai lengviesiems automobiliams. Tarptautinė ekspertizė patvirtino jų kokybę ir leido pardavinėti Europos šalyse.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunumiam. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūrą. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Vyčių veikla

METINĖ LIETUVOS
VYČIŲ GEGUŽINĖ

Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygardos metinė gegužinė — piknikas bus sekmadienį, liepos 4 dieną, 12 val. Jono ir Gražinos Stankūnų „Pines“ restorane ir sodelyje, 3860 W. Dunes Highway (Rt. 12), Pines, Indiana, netoli Beverly Shores, Ind. Tel. 219-874-7330. Bus patiekti karšti užkandžiai (bufetas) ir pietūs, vyks žaidimai, laimėjimai, bus ir gaivinančių gėrimų.

Autobusai iš Čikagos išvyks: nuo Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčios — 10:30 v.r. ir nuo Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios — 11:00 v.r. Vietoms autobusuose reikia pasidaryti rezervacijas iš anksto, kreipiantis į Evelyn Oželis, tel. 312-254-7553, arba į renginio pirmininkę Aldoną Brazil, tel. 708-361-5594.

Visi nariai ir svečiai kviečiami maloniai lietuviškoje aplinkoje praleisti gražią vasaros popietę gamtoje. Nesigailėsite.

Aldona Brazil

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ Igonionems
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veiklia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veiklia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p. — 7 v.v.

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., ketv., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.,
penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 488-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., ketv. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-641-2006
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel.708-634-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

KAB. TEL. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4035

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą

Kabineto tel. (312) 776-2880.

Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBAS, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166

Namų 708-381-3772

DR. PETRAS ŽLOBAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6
Šeštadieniais pagal susitarimą

„Žiburio“ lituanistinės mokyklos Detroito abiturientai ir jų mokytoja Marija Jankauskienė. Iš k. — mok. M. Jankauskienė, D. Gilydis, A. Navasaitytė, P. Juška, R. Janukaitytė, A. Ricci, M. Mingela, L. Meier ir P. Ješmantas.

Nuotr. K. Giedraičio

„TAMSIĄJĄ MĖNULIO PUSĘ“

Dar ne taip seniai Čikagos vardas buvo siejamas su organizuotų nusikaltėlių, senųjų lietuvių ateivių mėgstamų vadinti „gangsteriais“, pavardėmis. Paminėjus Čikagą net labai nuošaliuose Amerikos užkampiuose, kas nors būtinai prisitardavo, kad tai Al Capone viešpatija, nesaugiausias ir nešvariausias Amerikos miestas.

Šiandien Čikaga yra Čikaga – savitas, idomus, kultūringas, pavojingas miestas. Daugeliu atvejų gerokai pranašesnis už kitus Amerikos miestus, daug kuo ir prastesnis. Išnyko Al Capone „gangsteriai“ su savo pasekėjais. Juos pakeitė nepilnametėlių gaujos. Anuometiniai „gangsteriai“ prekiaavo nelegaliais alkoholiniais gėrimais ir žmonėmis; dabartiniai pardavinėja narkotikus ir taip pat žmones. Anie kovojo tarpusavyje dėl teritorijų ir pelno; kovoja dėl tų pačių priežasčių ir dabartiniai. Čikaga neturi nusikaltimų bei didiesčio blogybių monopolio, nors toliau nuo mūsų gyvenantiems ir tik iš laikraščių ar televizijos sužinantiesiems apie miesto kasdienybę neigiamas, viskas kur kas baisesnis, pavojingiau atrodo.

Ir čikagiečius šurpas krato, girdint ar skaitant apie New Yorką, Miami, Los Angeles bei kurį kitą didmiestį. Kadangi žiniasklaida yra pasišovusi raportuoti tik blogus dalykus, ignoruojant bet kokią pozityvų miestų gyvenimo aspektą, šis pavojingumo bei neigiamybės mitas smagiai klesti, puoselėjamas ir „trešiamas“ kiekvienoje TV žinių laidoje ar dienraščio puslapyje.

Šias mintis išaukė du reiškiniai.

Pirmasis – Čikagos krepšinio komandos „Chicago Bulls“ istorinis Amerikos čempionato laimėjimas, įvykęs praėjusį sekmadienį Phoenix mieste, Arizonoje. Čikagos sporto komandos nelabai dažnai pasitaiko iškilti ir laimėjimų aukštybės. Kartas nuo karto švysteli vilitis, kad futbolo, beisbolo ar ledo ritulio komanda jau pakeliui į geriausius iš geriausių. Staiga visos vilys išsisklaido kaip tos Samuolio bitės, ir iš būsimos laimėjimo džiaugsmo lieka kartus nusivylimas.

Su krepšininkais, pasirodė, kiek kitaip. Štai jau trėti metai iš eilės jie gali pasididžiuoti, kaip pirmąjį kartą komanda Jungtinės Amerikos Valstijose „Chicago Bulls“ atkreipia į savo gyvenamąjį miestą ne tik Amerikos, bet ir viso pasaulio sporto entuziastų akis, išgyja minų minias gerbėjų savo komandai ir tuo pačiu miestui, kurio vardu žaidžia (o ką bekalbėti apie priklausymą verslininkų kišenės, kai perkami bilietai į rungtynes ir visokias suvenyrai). Jau būtu ir taip smagu, kad Čikagos komanda laimėjo pirmenybes, bet džiaugsmą padvigubina (gal šiuo atveju reikėtų sakyti – patrigubina?) faktas, jog labai nedaug komandų visoje Amerikoje krepšinio istorijoje yra laimėjusios tris kartus pamečiui. Galima suprasti, kodėl

maždaug 7 milijonai čikagiečių (ir gausybė kitų „Bulls“ gerbėjų) šiuo laimėjimu džiaugiasi bei didžiuojasi.

Čia kaip tik tinka paminėti tą antrąjį reiškinį – „tamsiąją mėnulio pusę“. Kaip ir ankstesniais metais, laimėjimo džiaugsmą purvais apdrabstė tam tikras bukaprotiškas miesto gyventojų elementas, išsipykęs iš savo landynių ir gatvės, kad galėtų plėsti, deginti ir padaryti kitokių šunybų. Tokį besmegenių – daugiausia vaikų ir nesubrendusių jaunųjų – siautėjimą esame daug kartų stebėję savo televizijos ekrane. Joks Amerikos miestas neturi nuo jo imuniteto. Čikaga dėjo daug pastangų (ir supylė pinigų), kad šis kriminalinis elgesys būtų kiek galima stipriau trdomas. Gatvės patruliavo tūkstančiai policininkų ir net tautinės gvardijos karių. Kelias dienas prieš lemiamąsias rungtynes žiniasklaida stengėsi įtikinti miesto gaujas, kad šį kartą nei vienas, pagautas vagiant ar kaip kitaip nusikalstant, nebus „glostomas“. Taip pat buvo žadama neskirti dėmesio riausių kėlėjų, kad neužsikrėtų noru įsijungti ir kiti.

Bet kur tau! Juk labai svarbu perduoti pusbrėžnių siautėjimą plėšiamose parduotuvėse ar akmenų krušą, krintančią ant policininkų galvų. Į pasaulį pasisklido šiurpūs vaizdai, o ramių gyventojų pasipiktinimas tokiu elgesiu retai pasirodavo televizijos ekrane.

Sekmdienio naktį buvo areštuota apie 700 žmonių. Atrodo daug, bet nepamirškime, kad miestas turi kone 7 mil. gyventojų. Iš tos perspektyvos sumintų skaičius neatrodo toks didelis. Tiesa, žuvo trys žmonės. Bet Čikagoje paprastą vasaros savaitgalio naktį žūsta keli kartus daugiau. Buvo išplėtos kelios parduotuvės. Bet mieste kasdien įvyksta tiek pat ar daugiau apiplėšimų. Buvo apylinkių, kuriose pasireiškė neramumai ir gyventojai turėjo daug baimės. Bet buvo šimtą kartų daugiau miesto dalių, kur jokio triukšmo, jokios baimės niekas nepatyrė.

Čia nenorime „nudaikinti“ bausių sekmadienio nakties įvykių, tik pažvelgti į juos ramesniu žvilgsniu. Be reikalo kaltė už neramumus vertinama krepšinio laimėjimo „džiaugsmui“. Nesamone! Nusikaltėliškasis elementas atrado progą pasipiešti, pasiautėti, tai ir pasinaudojo. Tegul sociologai ir psichologai nemėgina tų pienbūnių teisinti „blogų gyvenimo sąlygų, nedarbo, neturto“ ar kitomis kilniomis priežastimis. Plėšikas yra plėšikas, nusikaltėlis yra nusikaltėlis, ir joks pateisinimas jam užuojautos nesukels. Šią mintį reikėtų pasilaikyti galvoje ir tuomet, kai, nusikaltimams kaskart didėjant Lietuvoje, kai kas jau bando pateisinti nusikaltėlių veiksmus „komunistinės sistemos auklėjimu, sunkia ekonomikos padėtimi“ bei kitokiais verkšlenimais.

D.B.

BĖGO ŽIRGELIAI NIŪRONYSE

Ši savaitgalį Anykščių rajone, Niūronyse surengta šventė „Bėk, bėk, žirgeli“, skirta čia įkurto Arklio muziejaus penkiolikos metų sukakčiai.

Visuomeninis Arklio muziejus buvo įkurtas 1978 m. Lietuvos žemės ūkio akademijos profes-

riaus Petro Vasinausko iniciatyva. 1992-aisiais jis tapo Antano Baranausko ir Antano Vienolio-Žukausko memorialinio muziejaus filialu.

Niūronyse surinkta daugiau kaip 4,000 eksponatų: tai įvairūs padargai, rogės ir vežimai, čiai, lineikos. Čia galima ne tik pamatyti viską, kas primena arklio gaidynę, bet ir pajodinėti, pasivažinėti žirgais. (R.G.)

RUSIJA PASKENDUSI SKOLOSE IR SUIRUTĖJE

IGNAS MEDZIUKAS

Kodėl Vakarai neskuba teikti Rusijai efektyvios pagalbos? Gamyba yra smarkiai kritusi. Kainos nuolat kyla. Rublio vertė kasdien mažėja. Centrinis bankas vis spausdina naujus banknotus, visai neatsižvelgdamas į ateitį. B. Jelcino kaip prezidento padėtis tebėra neaiški. Nors jis ir laimėjo referendumą, bet jo priešai nori šį laimėjimą paneigti. Jis koliojamas fašistų, „mėsininkų“. Pesimistai daro išvadą, kad jis negalės ilgai išsilaikyti. Jeigu jis, nepaisydamas savo priešų puolimo, imsis jėgos tokiai suirutėi sutvarkyti – manoma, tai nepajėgs sukontroliuoti padėties.

Optimistai mano, kad, nepaisant apokaliptinių išėjimų, Rusija pajėgė išlaviruoti per tuos ekonominius sunkumus, išvengdama bado ir revoliucijos. Ką Rusija dabar išgyvena, vis tiek nėra taip baisu, kaip yra buvę praeityje. Užsienio ekspertai, kuriems paskutiniu metu teko lankytis Maskvoje, yra liūdnai nusiteikę dėl vis didėjančios korupcijos, užsiamas kaviškos kapitalizmo skraistės. Tokį išpuolį patiria užsieniečiai, susipažinę su vietinėmis sąlygomis. Jų nuomone, įvykiai gali dar labiau pakrypti į blogąją pusę. Tai, žinoma, neigiamai atsilieptų artimiausiems kaimynams, ypač Baltijos respublikoms, kurios dar daugelyje sričių yra susiriusios su Rusija.

Kitais dalykais žiūri nuolatiniai Rusijos gyventojai, kurių nuotaikos pagal aplinkybes keičiasi. Sakoma, kad būtų tragiška klaida, jei ateities istorikai padarytų išvadą, jog vakariečiai galėjo sulaukyti nepageidaujamų įvykių eiga, jeigu tik jie būtų norėję.

Vakarų šalys, atrodo, daro ne viską, ką turėtų daryti. Jos teikia techniską pagalbą ir remia investicijas per Europos banką, bet į vietinį ekonominį patvarkymą dar labai mažai buvo kreipta dėmesio. Vado-vaujančią JAV prezidentui Bill Clinton, 7 didžiosios industrinės šalys sutiko atidėti Rusijos skolų mokėjimą tolimesniam laikui, nes vis tiek ji yra nepajėgi skolas mokėti. Svarstoma pagalba dėl paramos mažesniems firmoms.

Svarbiausias dalykas – Rusija turi atgauti pasitkėjimą savo pinigais ir sustabdyti infliaciją. Juk taip dar neseniai už dolerį buvo mokama 38 rublius, dabar – 600 rublių, o infliacija siekia 2,500% per metus. Tokia pavojinga situacija žmonių sunkiai uždirbtas santaupas paverė bevertėmis ir sukėlė nepasitkėjimą reformomis. Tuo tarpu, kaip matome, Lenkijoje reformos („Shock therapy“) stabilizavo pinigus. Reikia žinoti, kad Lenkijoje šalys yra skirtingos, nes čia yra didesnis politinis pastovumas, o sovietinis laikotarpis trukęs žymiai trumpiau negu Rusijoje.

Kai Rusijos Centrinis bankas vis spausdina daugiau banknotų parlamento patvarkymu, B. Jelcinas nepajėgia tai sukontroliuoti. Išivaizduokite, kasdien 20 milijonų žmonių vyksta į fabrikus, gaminančius produkciją, kurios niekas nenori pirkti. Tų darbininkų atlyginimai nėra gaunami už parduotus jų gaminamus prekes, todėl fabrikai privalo gauti kreditus iš kitų firmų. Šiuo metu toks įsiskolinimas tarp gamybos įmonių yra labai didelis, kitaip fabriko direktoriai turi įtikinti Centrinį banką duoti garantiją, kad fabrikai galėtų toliau veikti.

Pagrindinė sąlyga – Rusijai būtina reikalingas pinigų ir išdoro pastovumas, kad galėtų atgauti taupytųjų pasitikėjimą, mokant jiems už laikomas banko santaupas pakankamus procentus. Bet kokia užsienio pagalba turi statyti sąlygą – pirmiausia susitvarkyti savo namuose. Jei rusai nemėgintų nugalėti šių sunkumų, negalima pasitenkinti jų atspėjimu.

Didžiosios Britanijos ekonomistai pataria prezidentui B. Jelcinui pažvelgti į praeitį, kokių būdu D. Britanijoje ir Japonijoje buvo sukurta verslininkų klasė. Bet Rusijai geriau tiktų jos pačios modelis. B. Jelcino problemos yra panašios į caro Petro Didžiojo problemas 18 amžiaus pradžioje. Caras Petras pasikvietė iš Vakarų įvairių specialistų, kad jie išmokytų rusus reikalingų amatų ir įsteigtų komercinės firmos, suorganizuotų verslininkų klasę. Jelcinas turėtų pa-

EUROPIETIŠKOS PABIROS

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Vokietijos spauda plačiai minėjo Rusijos krašto apsaugos min. Povilo Graciovą pasitarimus Lietuvos sostinėje, dalyvaujant Pabaltijo valstybių krašto apsaugos min. Audriui Butkevičiui, T. Jundris ir estui Heino Rebas.

Vokiečių spaudos agentūra iš „Wilna“ (vokiečiai mūsų sostinę vadina tik „Wilna“ vardu) praneša, kad pasikalbėjimas su Lietuvos min. A. Butkevičium praėjo labai darbingai ir konstruktyviai, kai tuo tarpu su Latvijos ir Estijos atstovais turėta daug sunkumų dėl rusų mažumos. Iš Lietuvos rusų kariuomenė tikrai pasitrauks š.m. rugpjūčio mėn. 31 d. Sutarta taip pat palikti Lietuvai dalį ginklų, tačiau galutinai neišaiškintos liko penkių karinių orauosčių bei ginklų sandėlių klausimas. Taip pat neaiški yra į atsargą pasitraukiančių karininkų ateitis bei jų socialinė globa Lietuvoje. Vokiečiai skelbia, kad tolimesni pasikalbėjimai bus Maskvoje birželio mėn. 15 d.

Vokietijos telegramų agentūra Audrius Butkevičius pasakė, kad 11,500 rusų karių pasitraukimas iš Lietuvos dar visškai neįsprendžia saugumo klausimo, nes rusai pasilieka Latvijoje ir Estijoje. Su šiomis valstybėmis klausimais yra žymiai atšresnis, kadangi be rusiškų mažumos, reikės taip pat spresti svarbių strateginių punktų palikimą, kadangi, Latvijoje yra Pabaltijo rusų kariuomenės generalinis štabas, o Estijoje įsteigtas labai svarbios jūrinės bazės. Vokiečiai rašo, kad šios bazės, kartu su Karaliaučiaus sritimi, turi labai didelę reikšmę visai Rusijai. Tai caro Petro Didžiojo prakirstas viešintelis langas į Vakarus.

Neminiu kas savaitę vokiškos

sekti Petru Didžiuoju. Svarbiausia, kad būtų sudarytos palankios sąlygos pritraukti vakariečių investicijas, steigiant bendras įmones. Jei Vakarų firmos, dar dėsia dėl politinio nepastovumo, bijodamos galimų nuostolių, tai Vakarų valstybės turi pasirūpinti apdrauda ir atidaryti savo rinkas Rusijos gaminiams. Rusai turi atsigręžti į istorinę praeitį, atstatydami, kas buvo sugriauta per revoliuciją, o Vakarai turi jiems pagelbėti. Kitaip, iškile politiniai avantiūristai kraštą gali nuvesti į chaosą ir diktatūrą.

spaudos žinių, tačiau turimi pažymėti, kad beveik kiekvieną dieną trumpesniuose ar ilgesniuose pranešimuose rašoma apie Lietuvą ir mūsų kaimynus. Jau ilgesnį laiką pasigendu žinių apie Lietuvą televizijoje ir radijo.

***

Šiandieninės Rusijos sienos yra 61,000 km ilgio. Sienų apsaugos generalinio štabo virš. Aleksandras Timkos pareiškė, kad yra labai daug ir įvairių sunkumų jas stipriai apsaugoti. Svarbiausios priežastys – menkas karių atlyginimas bei stoka tam darbui tinkamų karių – savanorių. Labai sunki yra Estijos, Latvijos, Gudijos, Ukrainos, Gruzijos, Azerbaidžano ir Kazakstano sienų apsauga. Mat tarp Rusijos ir buv. Sov. Sąjungos respublikų „žydi“ spekuliacija, narkotikų ir ginklų prekyba. Rusas spauda pasakė, kad sunkiausia padėtis yra prie Pabaltijo valstybių sienų, kadangi narkotikų pirkliai Lietuvą, Latviją ir Estiją laiko geru pereinamuoju punktu į Vakarų pasaulį. Tam pasitarnauja Talino, Rygos ir Klaipėdos uostai.

Manding, Aleksandras Timka nemato (o gal nenori matyti?) rusiškų mafijos pėtyje Maskvoje. Visai teisingai vokiečiai Rusijos sostinė pavadino antru Palermo miestu, kadangi 1992 m. vykusiuose gaujų „atsiskaitymuose“ žuvo

18 žmonių, 47 buvo sužeisti. Mafijos „šeimos“ Maskvoje padalijo rajonus, kurių pavojingiausias priklauso čečėnams. Jų gauja sudaro 500 nariai. Čečėnai „tvarko“ viešbučius, prostituciją, ginklų prekybą, narkotikus. Totoriams priklauso įvairūs nelegalūs lošimo namai, prievarta pinigų išgavimas, t.y. „apsaugai“ restoranų, krautuvų. Dagestaniečių „specialybė“ – užpuolimai. Azerbaidžaniečių gauja sudaro 200 narių. Jie „organizuoja“ narkotikų supirkimą ir pardavimą. Gruzinai pasilikio turtingų grobimą, automašinų vogimą, daugumoje Vokietijoje. Jiems pavaldūs yra lenkai. Vokietijos policija nepajėgia su jais kovoti. Pėrtais metais Vokietijoje buvo pavogta 28 tūkst. automašinų (automašinų turi kas antras Vokietijos gyventojas, t.y. 40 mil.), pėrvežant jas per Vokietijos-Lenkijos sieną, kartais Čekijos. Tiesa, dalis „eina“ į Afriką, Arabijos kraštus, tačiau daugumas „atsiduria“ Rusijoje ir iš ten į Japoniją. Dokumentai yra labai puikiai padirbti, tad Vokietijos pasienio policijai, nepaisant didelio draudimo bendrovių spaudimo, sunku kovoti su tokia kontrabanda. Draudimo bendrovės nutarė šiemet pakelti draudimo mokestį – beveik 30% – savų išlaidų padengimui, kadangi už pavogtas automašinas, pvz. Mercedes, Porsche, Audi ir t.t. iš kasos tenka dengti gražiom pinigų sumom.

Niekas „nejudina“ angliškos gamybos automašinų, kadangi vairas yra dešinėje pusėje.

Povilas Katilius, Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos atstovas seime ir LKD partijos pirmininkas po pranešimo Clevelande atsako į Aldonos Stempuženės klausimus.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

TRUPUTIS KITO GYVENIMO

VIDMANTAS POVLIONIS

2

Patraukiu pečiai.

– Mes viską žinome. Prisipažinsi, pasipasakosi, lengviau baigsis. Tai kas buvai organizacijoje?

– Kokioje?

– Nevoliok durniaus, – keičia toną Neverauskas.

Jis tardo vienas. Antrasis sėdi tyliai, seka mane.

Pakloja popieriaus lapą.

– Rašyk pasiaiškinimą.

– Kokį?

– Kur mokeisi, kur dirbi, kas tavo draugai?

– Nejauci pareigos atsiskaitinėti. Be to, viską patys žinote.

Iškrato. Paima raktus, užrašų knygtelę, kystelęjęs pirštu į priekinę švarko kišenę, ištraukia užrašus ant autobuso bilietų, bet, nieko nepastebėjęs, sugrūda atgal.

Ilgai skaito užrašų knygtelę. Skaito, užsirašo. Prašo paaiškinti.

– Mano užrašų knygtelę jūs neliečiate, – paaiškina.

– Tu privalai paaiškinti, – šaukia Drimbė.

– Aš niekam nieko neprivalau, – atsakau.

– Kalbi kaip recidyvistas. Kas pamokė?

Tyliu.

Neverauskas išeina. Antrasis pradeda kalbinti. Apie sportą, šiaip apie gyvenimą. Po pusvalandžio grįžta ir anas. Dabar tonas malonus. Pasirodo, mes visi bai-

gę Politechniką. Kolegos, taip sakant. Tik aš, kvailys, už 85 rublius dirbu mokslinio tyrimo institute, užuot pėrėjęs pas juos. Čia yra perspektyva. Tiesa, aš dar galiu pasitaisyti, reikia tik nuosirdžiai, kolegiškai pabendrauti. Jie parąšys pažymą į darbą, kad buvau kariame komisariate ir galėsiu eiti. Aš juk čia niekuo dėtas, esu iš geros šeimos, tėvas gynė tarybų šalį nuo fašistų. Aišku, gėda, kad sūnus nejaucia dėkingumo tarybų valdžiai už mokslą, šviesą, kad susidėjo su blogais draugais, bet jam yra galimybė pasitaisyti.

– Tai kas vadovavo organizacijai?

– Kokiai?

– Antitarybinei, – trenkia kumščiu Neverauskas.

Ir vėl išbėga.

Grįžta su pistoletu ant pilvo ir sukiojasi prieš pat

nosį.

– Turbūt nesupranti, kur papuolet? Kai paaiškės,

bus vėlu. Iš čia jau nebeįsėsi.

Neabejoju, kad neišeisiu. Kas čia patenka –

neišeina. Deja, klydau. Iš daugelio tą dieną suimtu,

neišejome tik keturi.

Galvoju, ką daryti su užrašais kišenėje. Klasikinis atvejis: prašausi į tualetą. Mane lydi dviese ir stovi beveik laikydami už rankų.

Kabinete atitraukę užolaidas. Saulė kaitina, burna išdžiūvę, rodos, visi kūno šyrai išbėgs per delnus – jau skvernai ir kelnės šlapios, nuolat šluostausi į jas.

– Mes tau širdį, – bėgioja po kabinetą Neverauskas, – o tu? Kas tave mokė taip kalbėti? Kunigai?

Tu sėdėsi, o jie vaikščios. Jie mums jau daug pasakojo.

Antrasis įdėmiai seka akimis – kad neišsokčiau pro langą.

Aplinkui makaluojasi kiti tipai, Vieni familiariai sveikinasi, vadina vardu. Kiti – tik pasiklauso ir išeina. Rūmuose bausis sujudimas. Vyksta didelė

operacija. Tik aš dar nežinau, kad tai – operacija „Kraštotyra“. Operacija, sujudinusi ne tik Kauną, bet ir Lietuvą, ir Latviją.

Klausimai apie žygeivius. Apie susitikimus su latviais. Kodėl mokausi kalbą?

– Noriu valgyti, – sakau. – Turiu sumuštinį.

– Valgyk.

Kramtau lyg nesavais dantimis, burna sausa lyg krosnis. Vienas išeina. Antrasis užsirūko. Tuo metu dalį popieriaus įsiškiu burnon. Kramtau įniręs ir nė iš vietos. Kai tik sargas atitraukia žvilgsnį, įsiškiu dar gumulėlį. Jau žiaumuju beveik viską. Veidas dega. Pagaliau grįžta antrasis, mano sargas nueina vandens. Likviduoja likusį popierių, lengviau atsikvepiu. Neilgam.

– Ką žinai apie Ivaną Denisovičių?

– Matyt, rusas.

– Iš ko sprendi?

– Iš pavardės.

Dilgteli: jau buvo mano stalčiuje. Jaučiau takart, kad jie lįs į namus. Prašiau vieno žmogaus pabūti. Išigando, neatėjo.

– Vaziuojame daryti kratos. Ką turi namuose, kokias senas knygas?

– Jau žinote – galvoju.

Vardinu knygas:

– „Gyvenimas šventųjų“...

– Mūsų tokios nedomina. Iš smetonišku.

– Nuvažiokite ir pažiūrėkite.

Toliau nebeatsakinėju. Nespeju suvirškinti klausimų. Bandau susikaupti ties krata, tačiau abu tardytojai šokinėja, stengiasi mane nuvaryti kaip arkli. Po to bus nebesunku pribaižti. Neišdegs. Tyliau.

(Bus daugiau)

Į kur eina Kaliningrad, Koenigsberg, Karaliaučius, Krolewic?

Karaliaučius, dabartinis ir, be abejo, laikinas Kaliningradas, daugumai europiečių tebėra paslaptis, o amerikiečiams — visiška misterija. Išsamus straipsnis apie jį, pavadintas „Miestas niekur“, pasirodė žurnalo „The New York Review of Books“ gegužės 13 d., numeryje. Jo autorius, Izraelio žurnalistas Amos Elon, nedaug žino apie senųjų prūsų ar Lietuvos istoriją, bet vis tiek pateikia daug įdomios informacijos.

Anot Elon, kadaise buvęs vienas patraukliausių Vokietijos miestų šiandien yra komunistinės urbanistikos monotoniškumo ir nežmoniško masto pavyzdys, viena „bjauriausių vietų pasaulyje“. Tik keletas kaliningradiečių, su kuriais žurnalistas kalbėjosi, nori, kad miestas ir toliau administruotų Maskva. Jų nuomone, Kaliningradas taps nepriklausoma Baltijos valstybe, autonomiška „Prūsijos respublika“ Rusijos federacijoje, bendru vokiečių-rusų kondominiumu, ar bus tiesiai prijungtas prie Vokietijos. Kai kurie vietiniai pareigūnai uoliai pataikauja svarbesniems svečiams iš Vokietijos, ypač Deutsche Bank direktoriui Friedrichui Christians, kuris ten nori įsteigti „laisvą prekybos zoną“.

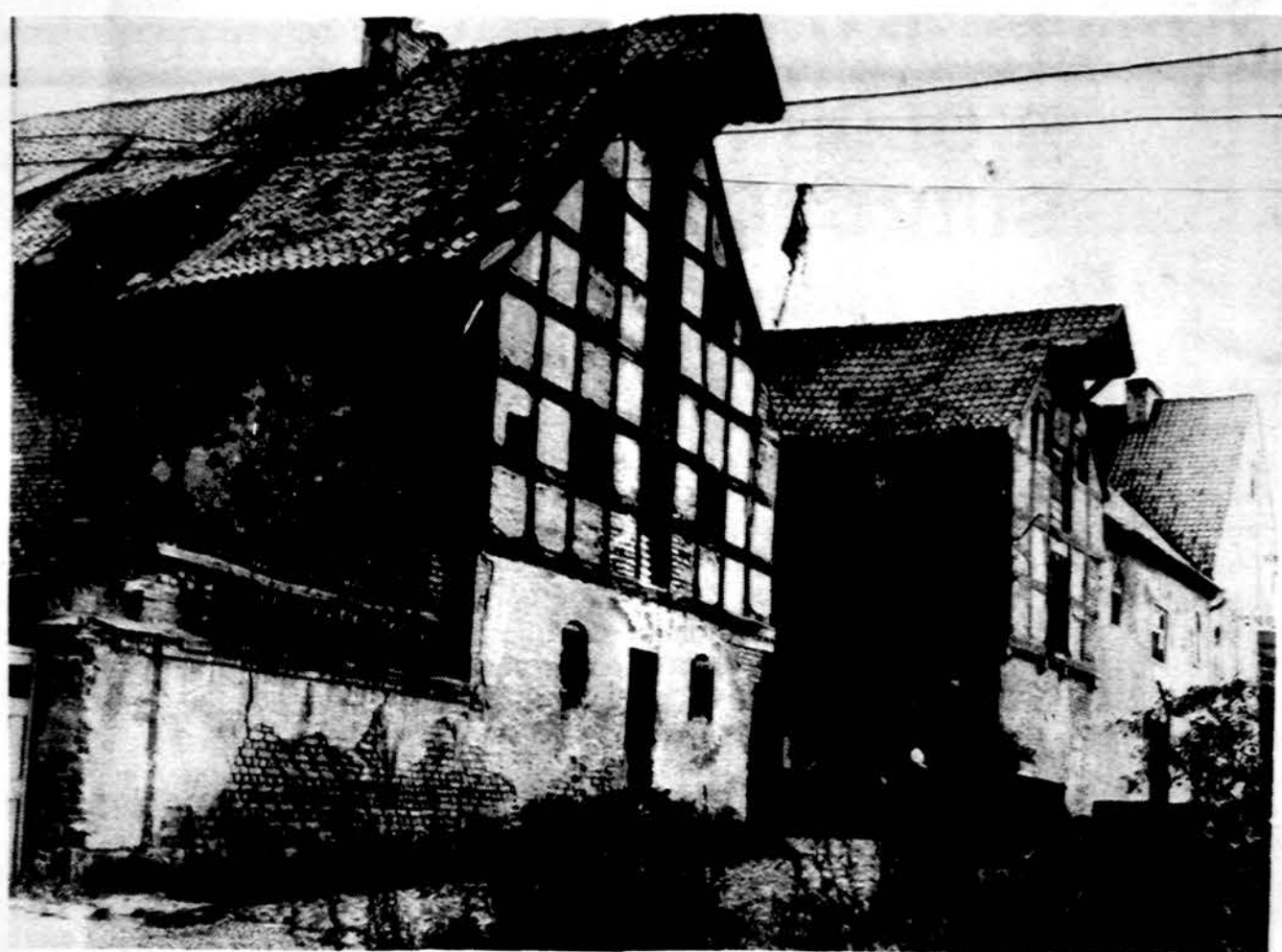
Straipsnio autorius mini Kaliningradą ir Baltijos valstybę be atvangos kursuojančius gandus, kad „dešinieji“ vokiečių politikai jau sudarė „egziliinę Rytprūsių vyriausybę“. Į Kaliningrado autonominę provinciją pretenzijas reiškia ir „nacionalistai“ Varšuvoje bei Vilniuje, ją laikantys „istorine“ lenkų ar lietuvių teritorija. Varšuvoje žurnalistas matė atsisaukimus, reikalaujančius, kad Kaliningradas-Krolewic būtų sugrąžintas „Motinai Lenkijai“, o Vilniuje jis išgirdo žmones kalbant apie „Mažąją Lietuvą“. Lietuvos ambasadorius Vašing-

tone pernai sukeles audrėlę, pareikšdamas, jog „Mažoji Lietuva esanti tuščia vieta, kurią jo šalis galėtų bematant perimti“.

Kalbos apie Rytprūsių lietuviškumą labai nepatinka Kaliningrade gyvenančiam rusų rašytojui Jurijui Ivanovui. Jis jaučiasi artimesnis vokiečiams, negu tiems „labai nacionalistiškiems“ lietuviams. Jam nepatinka vokiečių rašytojos, grafienės Marion Doenhoff planas Kaliningrade įvesti bendrą lenkų-lietuvių-rusų-vokiečių valdžią. „Kam reikia tų lietuvių, — sušuko Ivanovas. — Aš jų labiau bijausi, negu vokiečių“.

Įdomių planų Karaliaučiu turi ir kiti vokiečiai. Žurnalistas pasakoja apie Kaliningrade veikiančią vokiečių katalikų misionierių grupę. Jie dirba ligoninėse, aplinkiniuose kaimuose aukoja Mišias, klausia išpažinčių rusų, lietuvių ir vokiečių kalba. „Mūsų tikslas čia sutikti vokiečius ir rusus, — kalba pasaulietis misionierius Hans Schmidt. — Dievo meilė čia prives prie nepriklausomos valstybės sukūrimo“. Kaip ji atrodys? Jos modelis bus senasis vokiečių kryžiuočių ordinas, pagal Schmidt. „Ne todėl, kad kryžiuočiai buvo vokiečiai, bet kadangi jie, kaip ir mes dabar, skleidė Dievo žodį pagoniškoje Koenigsbergo tamsoje“.

Praėjusią vasarą Kaliningrade buvo juokaujama, jog pesimistai ten mokosi lenkų kalbos, optimistai — vokiečių, o realistai — avinasi šaudyti kalamikais. Miesto ūkis sužlugęs, mėnesinė alga šimet nusmuko iki 9 dol. Klestinčioje juodojoje rinkoje galima nusipirkti raketų (kurių čia, anot Vakarų diplomatų, „daugiau kaip medžių“). Pardavinėjami ir tankai bei atominiai užtaisai. Nors branduoliniai povandeniniai laivai buvo perkelti į Arktiką, tebesklinda gandai apie atomi-

Dažnai matomas vaizdas Rytprūsioje, net ir daug dešimtmečių po II pasaulinio karo praslinkus. Nuotr. Leonardo Sargailos

ne taršą, kuri pralenkia Černobilį. Tai straipsnio autoriui patvirtino ir rusų Baltijos laivyno vadas, admiras Vladimir Jigorov. Miesto spauda tvirtina, jog Kaliningradas esąs buvusios Sovietų Sąjungos narkotikų sostinė. Naktį miesto gatvės tamsios — elektra importuojama iš Lietuvos, kuri „grasina“ už ją reikalauti valiutos.

Kaliningrade tebėra gajūs

sovietinės santvarkos šalininkai. Universiteto rektorius N.A. Medvedev 1991 m. rėmė mėginimą nuversti Gorbačiovą. Miesto policijos vadas, pulkininkas V. Šošnikov, už visas negeroves kaltę verčia „glasnost, perestroiką“ ir „amerikanizaciją“. Jis priešinas „laisvos prekybos zonos“ įsteigimui, nes ji teatnešianti „daugiau nusikaltėlių ir narko-

tikų“. Vienas miesto tarybos atstovas skatino kaliningradiečius būti budriais, nes kitaip „mus greit užvaldys seni esesininkai ir japonų samurajai“. Bet „laisvos zonos“ idėja remia karinę vadovybę. Visas miestas jos laukia, kaip Izraelio žurnalistui pareiškė admiras Jigorov. „Visi laukia didelio pelno — „byg byznis““.

jp

**INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS**

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

Žaibas

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-76-97 ir 77-83-92

„AI!“

DAŽNAI PIRKĖJAS, PIRKDAMAS AUTOMOBILĮ, IŠLEIDŽIA NUO \$500 IKI \$3,000 PER DAUG!

Tokias išlaidas galima sumažinti gavus paskolą žemu nuosimčiu. Tokią paskolą gausite Standard Federal banke. Prie do gausite veltui mūsų „Smart Car Buyer's Kit“ su audio įrašais „Kaip nusipirkti automobilį, kad neapstatytų“. Tad atvykite į Standard Federal banką šiandien. Arba, prieš pirkdami mašiną, paskambinkite 312-847-1140. Su mūsų pagalba automobilio pirkimas jums tikrai nebus „skausmingas“.

Standard Federal Bank
for savings

Chicago, Brighton Park (312) 847-1140 • Garfield Ridge (312) 767-5200 • Brighton Park (312) 523-1083 • Downers Grove (708) 963-1140 • Evergreen Park (708) 636-6000 • Hickory Hills, Roberts Road (708) 596-5050 • Hill Creek (708) 599-1977 • Lombard (708) 627-1140 • Oak Lawn, Cicero Ave. (708) 424-3300 • Pulaski Road (708) 424-5910 • Orchard Park (708) 349-9844 • Palos Heights (708) 371-4400 • Willowbrook (708) 325-6610

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS.
VEDIMAI — PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio įs mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

REAL ESTATE

**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

**GREAT
PARDUODA**

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartamentus ir Žemę
- Pensininkams Nuolaida

DANUTĖ MAYER
284-1900

KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer**. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

Grazime naujajame pastate 59 St. ir Pulaski Rd., išnuomojamas butas. Arti parduotuvės ir naujoji traukinuko linija į miesto centrą. 5½ kamb. 3 mieg. kamb., antras aukštas, oro vėsinimas. \$525 į mėn. Išnuomojamas ir garažas. Kreiptis: **Audra Padellino**, First Rate R.E., tel. 312-767-2400.

HELP WANTED

REIKALINGA MOTERIS, tarp 22 ir 75 metų amžiaus prižiūrėti senesnio amžiaus vyrą. Geros darbo sąlygos, atlyginimas, puikus privatus kambarys su visais patogumais. Vieta: tik 2 blokai nuo Atlanto vandenyno, ant salos, Daytona Beach, FL. Skambinti po 9 v.v. (904) 677-0450.

Ieškom darbščios ir tvarkingos jaunosės lietuvės prižiūrėti mūsų dukras 9 ir 1½ m. amž., padėti namų ruošoje ir gyventi kartu nuo **lipos mėn. 1 d.** Gyvename Los Angeles užmiestyje. Kreiptis į **Viliją**, tel. (darbovietės) 1-909-920-0373, (namų) 1-619-868-4882.

**HELP WANTED
Auto-mechanic.**
Must speak English.
Call 312-585-2101 8 a.m.-6 p.m.
Except Saturdays.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

THE BALTIC STATES

YEARS OF DEPENDENCE

1940 - 1980

by
ROMUALDAS J. MISIUNAS
and
REIN TAAGEPERA

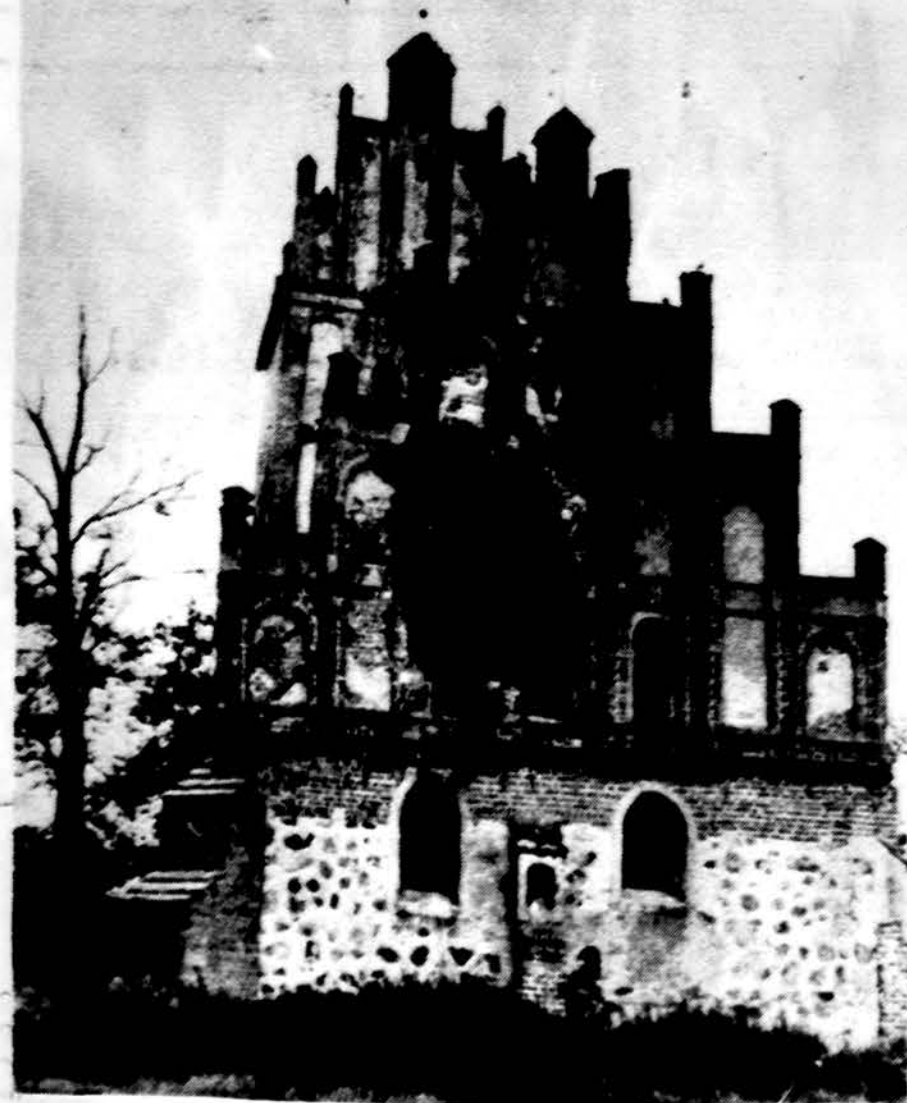
Chapter I. Introduction: Historical background. Chapter II — The war years: 1940 - 1945. Chapter III — Postwar Stalinism: 1945 - 1953. Chapter IV — The re-emergence or National Cultures: 1954 - 1968. Chapter V — Centralization and Westernization: 1968 - 1980. Chapter VI — The outlook for the 1980's.

University of California Press, Berkeley, Los Angeles, CA. 1983. Printed in Great Britain. 334 pages, hard cover. Knygos kaina 40 dol. Illinois gyventojams Tax 3.50 dol. Persiuntimo išlaidos: USA — 3.50 dol., Canada — 5.00 dol.

Lenkų Okupacijoje ir Jų Kalėjimuose

Povilas Petkevičius

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpsnį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir 8-rius metus kalėjimuose. Knygos kaina 8.00 dol. Ill. gyventojams Tax 70 ct. Persiuntimo išlaidos: + USA — 2.50 dol., Canada — 3.50 dol.

Alnavos (Allenau, Porečje) bažnyčia Rytprūsioje.

Nuotr. Leonardo Sargailos

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agentūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: **pirmadi., antradi., treči., ketvdi. ir penktadi. 9 v.r.—5 v.p.p., šeštadi. 9 v.r.—1 v.p.p.**

KONFERENCIJŲ NAUDA

Kiek teko suprasti, ruošiantis tik užsibaigusiai politinei-visuomeninei konferencijai, JAV LB Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba, ypač jos Visuomeninė taryba, numatė darbo konferenciją. Joje turėjo dalyvauti JAV LB apygardų ir apylinkių nariai. Konferencija, buvo manoma, sutrauktų mažiau kaip šimtą dalyvių. Būtų galima dalyvius paskirstyti į darbo būrelius, aptarti įvairias temas ir suprojektuoti veiklos gaires. Taip neįvyko. Pasklido žinia, kad dalyvaus prelegentų iš Lietuvos, įskaitant jos naują ministrą pirmininką Adolfą Šleževičių. Dalyvaus Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis, kurio diplomatinės karjeros 50 metų eigai grėsė politiniai sprendimai. Jau prieš konferencijos susitikimo vakarą birželio 18 d., buvo žinoma, kad konferencijai užsiregistravo art 200 žmonių.

Idomiu sutapimu, „Draugo“ birželio 19 d. laidoje išspausdintas Jurgio Janušaičio straipsnis „Konferencijos ir konkretūs darbai“. Straipsnyje žurn. Janušaitis gan skeptiškai apžvelgė tokių konferencijų naudą („Gyvename įvairių konferencijų amžiuje“), o ypač JAV LB rengiamų konferencijų, ypač Detroito sušaukiamas, naudą („Ar konkrečių nutarimų sulauksime... nutarimus vykdo darbininkai, bet ne paskaitininkai“). Tik JAV LB Krašto valdyba galėtų atsakyti į žurn. Janušaičio pateiktus klausimus, ypač jo komentarus apie neįtrauktą PLB rolę šio pobūdžio konferencijoje. Norėtusi čia padaryti tik porą pastabų.

JAV LB būtų buvusi labai kritikuojama, jei būtų suarušos uždarą „darbo“ konferenciją, dalyvaujant tokiems asmenims, kurie joje dalyvavo. Lietuvos ministras pirmininkas ir įvairių partijų atstovai teigė, kad jie su mielu noru dalyvavo konferencijoje. Daug kas stebėjosi, kad jie iš vis sutiko kartu dalyvauti viename forume (ypač kai vienoje paskaitoje prof. dr. Vardys kalbėjo apie politinės kultūros stoką Lietuvoje). Žurn. Janušaitis savo straipsnyje rašė, kad sutiksias su vienu bendruomenininku, jog pamokslininkai nėra juodadarbiai darbininkai. Žinant kun. Antano Saulaičio, Vaivos Vebraitės-Gustienės, prof. dr. Vytauto Vardžio, dr. Juozo Kazicko, adv. Rimo Domanskio ir kitų atliktus darbus Lietuvos labui, reikėtų manyti, kad tokie darbuotojai kaip tik turi teisę kitus šio to pamokyti.

Įvairių žiniasklaidos šakų atstovai aprašė, fotografavo ir rekordavo konferenciją. Jie matė reikalą joje dalyvauti.

Buvo „Amerikos balso“, „Laisvės radijo“, „Margučio“, „Rytmečio ekspreso“, „Lietuviško balso“, „Darbininko“, „American Baltic News“ ir kitų atstovai/vedėjai. Šiomis dienomis rūpinamasi cenzūros plėtimu Lietuvoje. Apie konferenciją ir jos eigą galės pasiskaičiuoti ir pasiklausyti joje nedalyvavusieji abiejose Atlanto pusėse, daryti savo sprendimus. Konferencijon atvyko asmenys ne vien iš vidurvakarių, bet ir iš rytų JAV (iš New Yorko, Bostono, Hartfordo) ir vakarų JAV (iš Seattle, WA, iš Los Angeles, CA ir jos apylinkių). Atvyko keli asmenys ir iš Kanados (įskaitant Kanados LB pirmininką Vaičiūną). Paklausus dalyvių iš įvairių vietovių, ar verta buvo atvykti į konferenciją, visi teigė, kad, be abejo, taip.

Žurn. Janušaitis teisingai iškelia abejonių dėl konferencijų gausumo. Profesiniame ir lietuviškame gyvenime jų begalybės. Tačiau konferencijų rengėjai, matyt, nemato efektingo pakaitalo, ir tų konferencijų dalyvių skaičius lyg su trampo kritika. Lietuviškoje išeivijoje juodas darbas nuolat vyksta. Konferencijų formatus su mažesniu ar didesniu pasisekimu suteikia progų viešai ir privačiai kaip tik išgirsti apie tuos projektus „iš provincijų“. Politologai sustato

DARIAUS-GIRĖNO MINĖJIMAS ČIKAGOJE IR KAUNE

„Draugo“ puslapiuose jau buvo nemažai rašyta apie Dariaus-Girėno transatlantinio skrydžio 60 m. sukakties minėjimą š.m. liepos 17-18 d. Čikagoje. Šiam minėjimui intensyviai ruošiasi plačios apimties komitetas, vadovaujamas Valentino Ramonio. Minėjimo programa bus paskelbta JAV lietuvių spaudoje. Minėjime tikimasi susilaukti gausaus lietuvių ir amerikiečių dalyvavimo.

Dar platesnės apimties Dariaus-Girėno skrydžio sukakties minėjimas ruošiamas Lietuvoje, Kaune. Apie minėjimo Kaune organizacinės komisijos planus rašo Irena Jacevičienė „Kauno dienoje“ (1993.VI.10):

„Nepaprastai greitai bėga laikas, diena po dienos artindamas Atlanto nugalėtojų skrydžio 60-ąsias metines. Kauno miesto mero potvarkiu kovo mėnesį buvo sudaryta Stepono Dariaus ir Stasio Girėno metų bei Pasaulio lietuvių vienybės dienų renginių Kauno mieste organizavimo komisija. Šios komisijos pirmininku paskirtas vicemeras R. Vasiliauskas,

Lietuviai gydytojai ir svečiai, susirinkę paminėti Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos 80 metų gyvavimo sukaktį, š.m. balandžio 25 d. Čikagoje.

Nuotr. Jono Tamulaičio

vėlyviausius įvykius ir rūmus, itin įprasmindami tą veiklą. Politikos ekspertai, jos praktikantai ir „paprasti“ žmonės įvedami į dialogą. Tokių progų negalima atsisakyti, nes kaip Detroito konferencijoje teigta, užjūryje gyvenantys lietuviai Lietuvos nepamainoma dalis. Konferencijoje pareikštos nuomonės atsakė į konferencijos temos pastatomą klausimą/temą – „Lietuva ir išeivija – kartu ar atskirai“. Kur, kaip ir kada kartu sueisime, tokių atsakymų dar nėra. Zengiam tuokiu.

Ramunė Kubiliūtė

TAUTOS FONDAS GRĮŽO Į DEMOKRATINĮ KELIĄ

P. PALYS

Paskutiniuoju laiku Tautos fondo vadovybė yra gavusi nemažai laišku su užklausa, kuriuose susirūpinę TF nariai teiraujami apie Tautos fonde iškilusius nesklandumus, apie dabartinę Fondo padėtį ir jo tolimesnę ateitį.

Dėl to naujoji TF vadovybė savo nariams išsiuntinėjo laiškus, užtikrinančius, kad „Tautos fondas yra saugios rankose... Jūsų aukos ir indėliai yra saugūs“.

Apie TF metinį narių susirinkimą, įvykų 1993 m. gegužės 8 d., rašo: „Pirmą kartą Tautos fondo istorijoje buvo demokratiškai, be pašalinės įtakos, išrinkta TF vadovybė... Žinome, kad praėjusių poros metų įvykiai yra pakenkę TF vardui“. Toliau patikina, kad: „...visas TF demesys bus nukreiptas į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, remiant jos švietimo, kultūros ir kt. reikavimus“. Ten taip pat žadama greitai laiku paskelbti TF tikslus bei darbo planus ir dėkoma už gautus igaliojimus, kurių dėka Tautos Fondą pavyko atstatyti į teisinę vėžę.

Su laišku atsiųsta ir informacinis priedas, pradedamas 1991 m. baigiamuoju Vliko Seimu, kuriame buvo nutarta: „...kad Tautos Fondas tęstų savo veiklą kaip demokratinę ir tik jos narių tvarkoma organizacija... Vliko valdybai paliekama 45% balsų privilegija TF metiniame

susirinkime iki 1992 m. liepos 1 d.“

Tolimesnėje informacijoje sakoma, kad po Vliko baigiamosios seimo TF bandė savo darbą koordinuoti su Vliko valdyba, bet: „...Darbas nesklandus, jaučiamas trukdymas iš Vliko valdybos pirmininko pusės“.

Aiškinant 1992 m. metinį TF susirinkimą, rašoma, kad Vliko pirmininkas (dr. K. Bobelis – P.P.) išsiuntinėjęs TF nariams laiškus, kuriuose buvo prašoma balsų, nes: „baigiamasis Seimas jį ipareigojęs perorganizuoti (mano pabrūkta – P.P.) Tautos Fondą“. Todėl dr. K. Bobelis valdė daugiau kaip 66% visų balsų“. Tokiu būdu vieno žmogaus valdomas susirinkimas praėjus diktatūrinėje nuotaičioje. Esą aiškiai buvo galima matyti, kad TF pereina vienos grupės žinion. Buve padaryti pakeitimai nuostatose, sumažinta TF tarybos narių skaičius, kad tokiu būdu būtų galima daugumą. Buve įjungtas paragrafas, kuriuo Vliko teisė TF ir ateityje buvusi garantuota. Toliau informuojama, kad po to: „Pradėjusios rodytis ryškios TF silpnėjimo žymės. Kai kurios TF atstovybės pradėjusios užsidaryti ar

ba tapusios neveikliomis. TF nerandęs sau vietos kitų organizacijų tarpe. Aukos dramatiškai krinta, gyvename iš nuosimčių... Išlaidos didėja... Išmokama priešingai nuostatom sumas, pvz. krikščionių demokratų partijos atskalai, turinčiai tik keletą narių, dėl to, kad tos partijos atstovai Lietuvos Seime yra dr. K. Bobelis... Tokiai veiklai opozicija vis didėja tarp daugelio esančių ir buvusių Tautos fondo veikėjų ir narių. Aiškiai matyti, kad tolimesnė tokio pobūdžio veikla nieko gero nežada“.

Informacija, priartėjusi prie TF 1993 metų metinio susirinkimo, rašo, kad tame susirinkime dalyvavę 37 TF nariai, atstovaudami 9000 balsų. Susirinkimas nustatė, kad „naujieji“ nuostatai yra nelegalūs, nes jie nebuvo įregistruoti valdžios įstaigose. Keliais atvejais pirmininkaujantis neleidęs balsuoti iškilusiais klausimais. Nepatvirtintas buvo ir praėjusio metinio susirinkimo protokolas.

Iš pranešimų ir diskusijų paaiškėja, kad Tarybos partiniai politinio pobūdžio veiksmai pažeidžia TF inkorporavimo nuostatus, pastebėta prasilenkimas su organizacijos demokratine struktūra, pasiūduodant pašalinėms įtakoms ir išlaidoms, apmokant kelionių,

viesbučių ir nepateisinamo Vliko patalpų likvidavimo išlaidos.

Informacija užbaigiama šiais žodžiais: „Dėl šių priežasčių ir dėl susirinkimo pirmininko laikysenos susirinkimas 5,230 balsų dauguma padarė sprendimą pareikšti visai tarybai nepasitikėjimą“.

Susirinkimo dauguma perėmė tolimesnę susirinkimo eigą. Pagal veikiančius nuostatus, buvo išrinkta nauja Tautos fondo taryba (15 asmenų). Tautos fondo valdyba palieka beveik ta pati.

Reikia tikėtis, kad naujajai Tautos fondo vadovybei pavyks Fondą išvesti iš nepageidaujamų aklagatvių ir vėl jį įstatyti į tikrąsias ir Tautos fondui priklausančias vėžes.

STATOMA BAŽNYČIA

Birželio 8 d. Domeikavoje padėtas pirmasis akmuo Lietuvos kankinių bažnyčiai. Vieta bažnyčiai parinkta graži, beveik pačiame Domeikavos centre, ant žalio, iš tolo matomo, kalnelio. Parapija čia nedidelė – nesiekia ir 10,000 tikinčiųjų, tad ir bažnytelė suprojektuota gerai, viską apgalvojus, nesišvaistant pinigais. Juo labiau, kad dabar viskas tiek kainuoja. („Kauno diena“, 06.15).

PADĖKA

Mūsų mylimas Vyras, Tėvas ir Brolis

A.†A.

VYTAUTAS ŽYGAS

Viespaties pašauktas išsiskyrė iš gyvųjų tarpo 1993 m. gegužės mėn. 21 d. Buvo palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse gegužės mėn. 29 d.

Liūdesio prislegti mes jo artimieji, nuosirdžiai dėkojame Šv. Antano parapijos klebonui kun. M. Brophy, OFM už maldas, kun. J. Vaisnui ir kun. dr. K. Trimakui už atnašavimą šv. gedulingų Mišių, palydėjimą į Amžino Poilsio vietą ir maldas prie kapo.

Dėkojame solistui A. Barniškiui už jautrų giedojimą bažnyčioje šv. Mišių metu.

Padėka P. Beinorai už išreikštą užuojautą ir piniginę auką savo ir Panevėžiečių klubo vardu.

Ačiū visiems už šv. Mišių aukas, aukas jaunimo auklėjimo organizacijoms, išreikštas užuojautas žodžiu ir raštu, sumažinant mūsų skausmą.

Kristaus meileje liūdinčios: žmona, sūnūs ir seserys.

PADĖKA

A.†A.

Kapitonas

ANTANAS KLIMAVIČIUS

staigiai mirė 1993 m. birželio 13 d. Palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Dėkojame kun. Leonui P. Zarembai, SJ, kuris jam suteikė paskutinį palaiminimą, atnašavo šv. Mišias ir palydėjo į kapines.

Lietuvoje liko dvi dukros: Aušra ir Saulė su šeimomis, trys broliai ir trys seserys.

Ypatinga padėka priklauso Union Pier, Mich. lietuvių bendruomenei, kuri palydėjo velionį į Amžiną Poilį.

Liko liūdinči gyvenimo draugė Saveria Wade ir giminės.

LITERATŪRINĖ NAUJIENA

LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA

1945-1990

Kazio Bradūno ir Rimvydo Šilbajorio redaguota, dvidešimties autorių parašyta knyga, apžvelgianti visą 45 metų mūsų egzodo literatūros laikotarpį. Veiklas 864 didelio formato puslapių, kuriuos puošia šimtai įvairiausių iliustracijų. Leidėjas – mecenatas yra Lietuvių Fondas, vardinis leidėjas – Lituanistikos Institutas.

Leidyns gaunamas „Drauge“, 4545 West 63rd Stree, Chicago, IL 60629. Knygos kaina – \$30.00. Užsisakant paštą, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$4.00, į Kanadą – \$6.00, į kitus kraštus – \$6.50. Iliustracijas gyventojai visais atvejais dar primoka \$2.63 valstijos mokesčių.

Juokdariai su vaikais Beverly Montessori mokyklos gegužinėje.

Nuotr. Ričardo Mačiulio

Can You Make A Difference?

THE MARIANS OF THE IMMACULATE CONCEPTION

Priests and Brothers teaching of God through service to others in education and parish and mission work around the world.

Put your faith in action.

Contact: Fr. Bill Hayward, M.I.C. Vocation Director Congregation of Marians Thompson, CT 06277 (203) 923-9565

Br. Juodelis

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Prof. Vytautas Vardys, neseniai grįžęs iš Lietuvos, dalyvavo Detroito konferencijoje praėjusį savaitgalį, pasidalins savo išpūdžius iš tėvynės, o taip pat, kartu su Lietuvos seimo atstovu Saulium Šalteniu, kalbės apie Lietuvos problemas. Visa tai girdėsime vakarone, rengiamoje penktadienį, birželio 25 d., 7 val. vakaro Jaunimo centro kavinėje. Vakaronę rengia JAV LB krašto valdyba ir ragina visus, besidominčius Lietuvos padėtimi, gausiai dalyvauti. Automobiliai bus saugomi.

Salomejai Endrijonienei, Jaunimo centro direktorei ir veikliai daugelio lietuviškų organizacijų narei, padaryta sunki širdies operacija Loyolos universiteto klinikoje. Šiuo metu ji sveiksta dr. R. Nemicko priežiūroje.

LFK „Lituanica – Liths“ vyrų komanda šį sekmadienį, birželio 27 d., svarbioje futbolo pirmenybių rungtynėse susitiks su vokiečių „Schwaben“ komandos žaidėjais. Rungtynės, 3 v. p.p., vyks Lemonte, Lietuvių pasaulio centro aikštėje. Tikimasi labai įtemptų ir įdomių rungtynių, nes abi komandos žūbūtiniai pasiryžusios laimėti. Gausi ir entuziastinga lietuvių publika yra svarbus skatiniojas laimėjimui. Visi kviečiami savo atsilankymu paremti mūsų komandą.

Jeigu turite automobilį ir persikeliate gyventi į naują vietą, Illinois valstijos sekretorius pataria nedelsiant pranešti jo įstaigai apie adreso pakeitimą. Atsižvelgus, kad jūsų automobilis miesto vilkiko būtų nuvilktas nuo gatvės (pvz. įvykusios nelaimės, nelegalaus pastatymo ar kitu atveju), Čikagos „Streets and Sanitation“ departamentas galės painformuoti ir pasakyti, kur automobilį rasti. Miestas per pastaruosius ketverius metus dėl įvairių priežasčių yra nutempęs daugiau kaip 200,000 mašinų (daugiausia pamestų, kurių jau niekas nenori). Jeigu įtariate, kad jūsų gatvėje ar prie jūsų namo pastatytas automobilis jau yra savininko apleistas, galite paskambinti 744-5000 ir jis bus nuvilktas.

x Š.m. birželio 26 d., šeštadienį, 9 val. ryto bus minima penkerių metų Zuzanos Jasienės-Segzdavičiūtės mirties sukaktis, aukojant šv. Mišias Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Giminės, draugai ir kiti velionę pažinusieji maloniai prašomi dalyvauti ir savo malda ją prisiminti. Vyras ir dukros. (sk)

x Trūksta Jūsų gyvenime pačių naujausių, necenzūruotų žinių iš Lietuvos? Nuo Milwaukee iki Elgin, nuo Chicago iki South Bend informuoti lietuviai klausosi tik ŽEMĖS L PRODUCTIONS žinių laidų. Jūsų dėmesui – RYTMEČIO EKSPRESAS nuo pirm. iki penkt. 10 v.r. per WNDZ 750 AM. Adresas: RYTMEČIO EKSPRESAS, WNDZ Radio, 5306 W. Lawrence, Chicago, IL 60630. Tel. (312) 286-1616. Nesuspejote? Jūsų patogumui VAKARINĖS NAUJIENOS nuo pirm. iki penkt. 6:30 v.r. per WCEV 1450 AM; adresas: WCEV Radio, 5356 W. Belmont, Chicago, IL 60641, IL (312) 777-1450. Visais reklamos reikalais, įskaitant ir mirties pranešimus, kreipkitės į mus tuoj pat po laidų. (sk)

Kas domisi dabartinės Lietuvos padėtimi, turi būtinai ateiti į vakaronę, ruošiamą šį penktadienį, birželio 25 d., 7 val. vakaro Jaunimo centro kavinėje. Saulius Šaltenis, Lietuvos Seimo atstovas ir Tėvynės atgimimo (konservatorių) partijos igaliotinis Detroito konferencijoje, kalbės apie Seimo veiklą, santykius su LDDP ir Lietuvos ekonomika. Vakaronę ruošia JAV LB krašto valdyba. Automobiliai prie Jaunimo centro bus saugomi.

Tradicines Jonines ruošia Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė šeštadienį, birželio 26 d., 7 val. vakaro Šaulių namuose. Bus šalti užkandžiai, šilta vakarienė, veiks laimės šulinys, o šokiams gros Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės orkestras, vadovaujamas Kosto Ramanausko. Informaciją apie šį linksmą renginį galima gauti, skambinant telefonu 376-0551 (Šaulių namai) arba 434-3713 (Bagdžius). Visi šaulių organizacijos nariai ir lietuvių visuomenė kviečiama renginyje dalyvauti.

Birželis pavadintas Rožių mėnesiu Čikagos botanikos sode, kuriame pražysta daugiau kaip 5,000 įvairių rūšių rožių. Besidomintiems rožėmis lankytojams, sekmadieniais, tarp 11 val. ryto ir 5 val. po pietų, galima klausyti klausimų. Čikagos botanikos sodas, įkurtas 1965 metais yra Glencoe priemiestyje.

Brighton Parko LB apylinkės valdyba kreipiasi į šios apylinkės gyventojus (ir tuo pačiu visus Čikagos lietuvius), prašydama aukoti fantų dovanų traukimui per lietuvių mugę, kuri bus liepos 9-11 d. Jeigu reikia, valdyba juos gali paimti iš jūsų namų arba galite patys atvežti, atvažiudami į bažnyčią liepos 4 d. ir įduoti bet kuriam valdybos nariui.

Dr. Algis Paulius ir dr. Birutė Pumptienė rūpinasi stovyklautojų sveikata jūrų skautų ir jaunųjų vadovų būriavimosi stovykloje, liepos 17-31 d. vykšančioje Muskegen State parke, Muskegen, Michigan. Stovyklautojai raginami nedelsiant registruotis pas stovyklos viršininko pavaduotoją, gintarę v.v. Laimą Pauliūtę, 109 Shagbark Lane, Elgin, IL 60120. Stovyklautojų registracijos ir nuo atsakomybės atpalaidavimo lapai turi būti pasirašyti tėvų ir gydytojo.

Praėjusio penktadienio numeryje Zitės ir Juozo Petkų auka „Saulutei“ turėjo būti 100 dol., ne 10, kaip paskelbta.

x TIK \$35 kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – viskas užsienietiška. 55 sv. įvairaus maisto – \$98. Produktai užsienietiški, išskyrus mėsos gaminius ir sūrį. 45 sv. įvairaus maisto be mėsos – \$75. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x „ŽAIBAS“ ketvirtį metų garantuotai ir patikimai pristato užsienietiškas maisto prekes Lietuvoje į namus. Dvylikos labiausiai mėgiamų ir norimų paketų pasirinkimas. Visi užsakymai pristatomi per 10 darbo dienų į namus. Kreiptis: „ŽAIBAS“, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, tel. 708-430-8090. (sk)

Minint Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos 80 metų sukaktį, prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę (Jaunimo centre) gelii puokštę padeda dr. Daina Variakojis ir dr. Vacys Saulys, „Medicinos“ žurnalo redaktorius.

Nuotr. Jono Tamaliačio

Čikagos Sveikatos departamentas ragina gyventojus padėti kontroliuoti uodų peryklą savo aplinkumoje. Palyginti švelni žiema ir gausūs lietaus krituliai padeda veistis uodams, kurie ne tik sudaro nemalonumų, norintiems pabūti lauke (ypač vakare), bet taip pat gali užkrėsti kai kurimis ligomis, pvz. encephalitu.

Sveikatos departamento atstovė Sheila Lyne, RSM prašo: paukščių maudyklose, vaikų žaidimo baseiniuose keisti vandenį bent sykį per savaitę, visiškai išliejant senąjį, perplaukiant indą ir įpilant šviežio; nelaikyti senų padangų, stiklinių ar bet kokių indų, kuriuose stovi lietaus vanduo, apie savo namus; trumpai nupjauti žolę, išrauti piktžolės, tuomet uodai neturės kur pasislėpti dienos metu, kai karšta; sutaisyti durų ir langų sietus, kad į kambarius nepilstytų uodų; naudoti purškalus, apsaugančius nuo uodų, jeitu turite ilgiau pabūti lauke.

Vaikų Mišios, kurios būdavo Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemonte kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį, nutraukiamos iki rudens.

Ses. Margarita Bareikaite yra labai veikli ne tik lietuviškų jaunimo organizacijų gretose, bet ir su vyresnio amžiaus žmonėmis. Lietuvių centre Lemonte ji praveda įvairius užsiėmimus ten gyvenantiems vyresniesiems. Kadangi nuo birželio 25 d. ses. Margarita išvyksta į Lietuvą dirbti jaunimo vasaros stovykloje, visi užsiėmimai vyresniesiems nutraukiami iki rudens.

Vytautas Lazauskas, daug metų turėjęs užėmą Marquette Parke, paskutiniu laiku išėjo į poilsį, apsigyveno Homewood, Ill., pakeisdamas „Draugo“ siuntinėjimo adresą, pridėjo ir auką.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747. (sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnaiskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk)

x Kaip ir kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį, birželio 27 d. nuo 9 v.r. Baltia Express priiminės siuntinius Lietuvių centre, Lemont, IL. Informacijai teiraukitės nemokamu telefonu: 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. (sk)

LIETUVIAI GYDYTOJAI TĖVYNĖS MEILĖS KELIJE

Iškilmingai švęsta ALGS 80 metų sukaktis

1993 m. balandžio 25 d. Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjunga minėjo 80 metų jubiliejų. Skaiciai simboliškai susiklostė ir su „Medicinos“ žurnalo 80-ju leidiniu. Ankstyvo pavasario saulės spinduliai sveikino gydytojus, draugus, svečius, suvažiavusius į Čikagą ir pradėjusius minėjimą pamaldomis Jėzuitų koplyčioje. Šv. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė kun. Juozas Vaišnys, SJ. Lekcijas skaitė Albinas Dzirvonas. Aukos nešė prof. Juozas Meškauskas ir Gediminas Balukas.

Po pamaldų visi rinkosi sodelyje prie Nepriklausomybės paminklo, kur buvo prisiminti ir pagerbti kankiniai ir žuvusieji už Lietuvos laisvę. Kalbėjo ALG sąjungos pirm. dr. Arvydas Vanagūnas. Prasmingi žodžiai, aplinka, susikaupę veidai, rodos, atskleidė istorijos lapus. Kalbėjo amžininkai, 1913 metais įkūrę Gydytojų draugiją, kad galėtų padėti savo tautiečiams, savo gimtajam kraštui. Anot vieno draugijos kūrėjo dr. Kazio Drangelio taiklaus apibūdinimo, „aukoti darbą, šalia profesinio darbo“. Buvo pagerbti ir prisiminti 80-čio kelyje mirę gydytojai.

2 val. p.p. „Seklyčioje“ vyko jubiliejinis minėjimas, kurį atidarė Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos pirmininkas dr. Arvydas Vanagūnas, pasveikinęs kolegas ir svečius.

ALG sąjungos vicepirmininkas dr. Gediminas Balukas vadovavo jubiliejaus akademinei daliai. Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime ryški įvairiaspalvė gydytojų veikla. Pradžioje ji reiškėsi politinėse partijose, kai kada labai kovingai, bet galiausiai „vardant tos Lietuvos“ susispietė į profesinę „Lietuvių Doktorų draugiją“, iš kurios išaugo Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjunga, vėliau išsiplėtusi į pasaulinės sąjungos rėmus. Išryškines dar kai kuriuos istorinės reikšmės įvykius, pakvietė pagrindinį kalbėtoją, prof. dr. Juozą Meškauską. Jo paskaitos tema – „Lietuvos gydytojas už savo tėvynės ribų“.

Paskaitoje buvo išryškinta istorinė gydytojų veikla ir Amerikos Lietuvių Doktorų draugijos, išturtos 1913 metais, istorija. Taip pat paminėta, kad visoje lietuviškoje gydytojų Draugijos veikloje daug gera yra padarę draugijos Moterų pagalbiniai vienetai. Baigdamas savo paskaitą, prof. Meškauskas pridūrė: „Mes, lietuviai gydytojai, būdami už savo tėvynės ribų ir tarp medicinos universalios, laikykime mediciną mokslu, menu ir žmogaus vispusišką humanistinę analizę universaliniame mokslo lauke“.

Grazus ir nuotaikingas brandžios sukakties minėjimas užbaigtas vaišėmis ir pabendravimu.

Vytautas Kasniūnas

Lietuvos vaikų vilties išvykos į Field muziejų organizatoriai ir palydovai (iš kairės): srg. Robert Wagner, iš 8-to policijos distrikto, Aldona Palukaitienė, Marquette Parko LB apylinkės pirm., valdybos narys Tomas Vieraitis, valdybos narys Kęstutis Palukaitis ir du 8-to distrikto policijos pareigūnai, lydyje autobusą į muziejų.

LIETUVIŲ FONDO DERLIUS

Kai gegužėje žydėjo sodai susilieja su birželio medžių žaluma, Lietuvių fonde prasideda ne pavasario sėja, bet tradicinė derliaus pjūtis – metinis pelno paskirstymas. Tai vienas svarbiausių ir gal sunkiausių Lietuvių fondo darbų, kuriuos atlieka Pelno skirstymo komisija. Tas darbas nebūtų sunkus, jei to metinio derliaus būtų daugiau kaip milijonas dolerių. Maždaug tiek, kiek sudaro skirstymui gautų prašymų sumą. Kai to metinio „derliaus“ suma Lietuvių fondo tarybos skirta iš LF metinių palūkanų (kapitalas yra neliečiamas!) sudaro apie 250,000 dolerių, net šešiams Pelno skirstymo komisijos „Saliomonams“, padedant LF Tarybos ir valdybos pirmininkams, tenka smarkiai sukti galvą, kam duoti, kiek duoti ir kam neduoti.

Po pelno paskirstymo, pagal Lietuvių fondo tradiciją, sukviečiama spaudos konferencija, vaišės, parodant ir paskelbiant lietuvių visuomenei, kaip tas metinis Lietuvių fondo pelnas buvo išdalintas.

Šių metų Lietuvių fondo spaudos konferencija įvyko birželio 17 d. Seklyčioje, dalyvaujant „Draugo“ vyr. redaktorei Danutei Bindokienei „Laisvosios Lietuvos“ redaktoriui Juozui Žemaičiui, „Lietuvių Balso“ redakcijos nariui K. Burbai, būriui Čikagos žurnalistų ir reporterių, JAV LB Švietimo tarybos pirm. R. Kučienė, Lituanistikos tyrimų ir studijų centro pirm. dr. J. Račkauskui, Lietuvių fondo tarybos ir valdybos nariams bei keliems svečiams ir viešnioms.

Konferenciją pradėjo LF tarybos spaudos komisijos pirm.

GABUS FINANSININKAS – PAULIUS MAJAUSKAS

Visi džiaugiamės, kai mūsų jaunosios kartos lietuviai profesionalai sėkmingai pasiekia aukštumą Amerikos verslo ar kitose srityse, išlikdami sąmoningais lietuvių bendruomenės nariais.

Vienas iš jų yra jaunas finansininkas, gimęs jau čia 1963 metais, Virginijos ir a.a. Broniaus Majauskų sūnus, Paulius Majauskas. Jis 1985 m. baigė Northwestern universitetą bakalauro laipsniu. Magistro laipsnį verslo administracijoje – finansuose ten pat įsigijo 1992 metais. Dar neturėdamas šio laipsnio, išlaikęs specialius seminarus, buvo 1986 metais priimtas finansinių konsultantų į vieną didžiausių JAV investavimo-finanų bendrovių Shearson Lehman Brothers,

dr. Kazys Ambrozaitis, vakarieniškos invokaciją sukalbėti pakviesdamas prel. dr. J. Prunskį. Visus susirinkusius pasveikino LF Tarybos pirm. Povilas Kilius, primindamas LF uždavinius, vykdomus jau 33 metai. Sveikinimo žodį tarė ir LF valdybos pirm. Stasys Baras, paminėdamas ir Lietuvą, kurią neseniai aplankė. LF sveikino ir už paramą lietuviškai spaudai dėkojo red. Danutė Bindokiene. Už paramą švietimui padėką reikškė Regina Kučienė, o už lėšas socialiniams reikalingams – padėkos žodį tarė SRT atstovas Juozas Zygas. Apie Lietuvai skirtų milijono dolerių išmokėjimą kalbėjo dr. Antanas Razma, o ūkinius reikalus paaiškino izdininkas K. Dočkus.

Idomiausias ir plačiausias pranešimas buvo Pelno skirstymo komisijos pirmininkės Marijos Remienės, kuri prieš tai visiems išdalino pranešimą ir skirstymo rezultatus raštu. Šiems metams iš viso išdalinti 283,075 doleriai, prie metinės 250,000 sumos pridėjus anksčiau paskirtus, bet nepanaudotus dolerius.

Švietimui (JAV LB – 41,950; PLB – 7,000; stipendijos – 82,025) paskirta 130,975 doleriai. Kultūros reikalingams – 33,000 dolerių. Moksliui – 19,300 dolerių. Visuomeniniams reikalingams – 99,800 dolerių. Nemaža suma – 38,725 doleriai paskirti stipendijoms studentams iš Lietuvos.

Šių metų Lietuvių fondo derlius yra panašus į pernykštį. Lietuvių fondas yra nepaprastai svarbi finansinė jėgainė, kuri padeda išlaikyti lietuvių ne tik Amerikoje, bet ir už jos ribų.

Bronius Juodelis

Paulius Majauskas.

Oakbrook Terrace, IL.

Šių metų pradžioje Paulius buvo pakeltas į antrojo viceprezidento poziciją, tuo įvertinant jo finansinius sugebėjimus, pažangą, jo nuosirdų ir sumanų patarnavimą klientams. Klientų tarpe, atliekant finansinio investavimo paslaugas, yra nemažai ir lietuvių. Paulius kalba visiškai švaria lietuvių kalba ir mielai patarnauja visiems lietuviams. Jis su žmona advokate Daiva dalyvauja lietuviškame gyvenime. Sherson Leman Brothers neseniai išleido jo redaguotą leidinį „What it means to be my client“. Leidinyje, su daugeliu vaizdinių schemų, išaiškinama, kokia forma geriausia investuoti pinigų, norint gauti šiuo metu geriausius dividendus ir pastovumą įdėtam kapitalui.

Br. Juodelis

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629

Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 1 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.